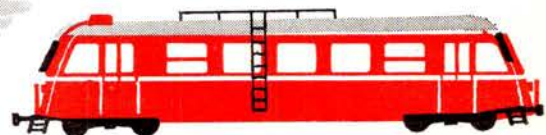
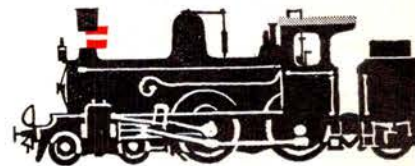
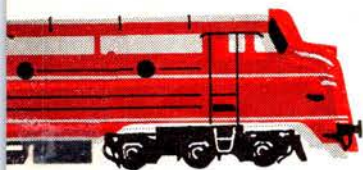

JERNBANE-BLADET

TIDSSKRIFT FOR STATS-OG

PRIVATBANEPERSONALET

...FORDELENE ER STORE !

med
SINUS
SAMTALEANLÆG

- ✧ Lynhurtig kontakt
- ✧ Hænderne frie under samtalen
- ✧ Svar fra Deres plads
- ✧ Frigørelse af bytelefonen
- ✧ Omgående besked til Deres kunder

NU LEVERET TIL:

PROTEKTOR, KØBENHAVN
DANMARKS RADIO, PROGRAM 3
STORE NORDISKE TELEGRAFSKAB A/S

SINUS TELEFON A/S

KØBENHAVN
Minerva*1788

ÅRHUS
(061) 3-1788

Duros

- det
robuste
rørplade-
batteri

hvor der stilles krav til kvalitet

Det kendte
LYAC-autobatteri
monteres i
alle bustyper.

**PERRONKÆRRER
GAFFELTRUCKS
TOGBELYSNINGS-
BATTERIER
SIGNALBATTERIER O. A.
STATIONÆRE ANLÆG
DIESELLOKOMOTIVER
SKINNEBUSSE
SKIBSBATTERIER**

**AKTIESELSKABET ACCUMULATOR-FABRIKEN
KGS. LYNGBY · TLF. 87 16 45**

Ringsted
Kommune

Køge
Kommune

Falck's Redningskorps

KØGE

— hurtig hjælp er dobbelt hjælp —

Tlf. Køge *434

Discontobanken

Torvet 14 - KØGE - Telefon *13

. . . er til for DERES skyld!

RINGSTED JERNSTØBERI & MASKINFABRIK

Aktieselskab

ANDELS-OSTERIET »SJÆLLAND«

RINGSTED

OLAF L. KONGSTED & CO.

Hauserplads 32

København K. - Telf. Minerva 3247

Skjern og Omegns Sparekasse

Kontortid: 9,30—11,30 og 13,30—16,00 - Lørdag 9,30—11,30

Fredag også 19,00—20,00

TELF. 207 - GIRO 15824

Stiftet 1875

JERNBANE-BLADET

Redaktion og ekspedition:

H. E. Rybro, M. D. F. (ansvarhavende)

Oxford Allè 19 - København S.

Telefon 55 64 90

Redaktionssekretær:

Togbetjent V. Jonvald - Hvidovrevej 258

Tlf. 78 36 42

Jylland-Fyn's kontor:

Egevang 6te - Vejle - Telf. 4506

Udkommer een gang om måneden.

Abonnement

10 kr. årlig.

Kan bestilles på girokonto 600 82

Jernbane-Bladet - København S.

Medlem af

Dansk Fagpresseforening

og

International Tidsskriftsfederation

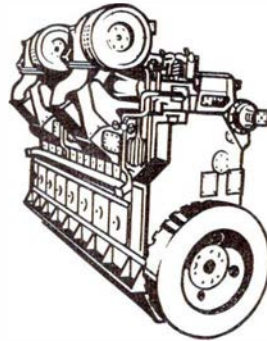
Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Bogtrykkeriet »Centrum«

Marts 1963

Dette nr. indeholder:

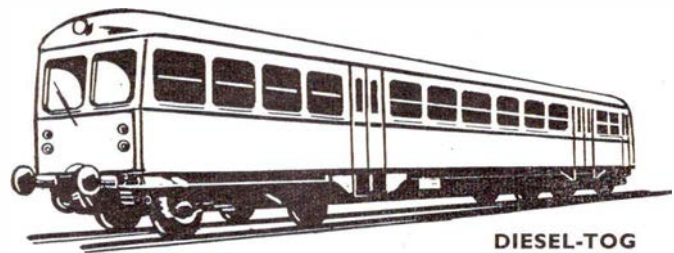
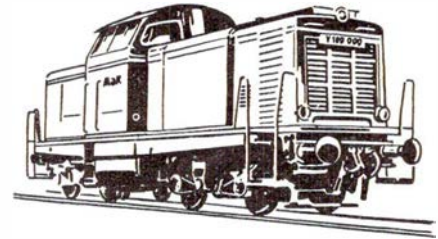
Når kommer våren vel?	side 51
Månedens emner	» 52
Månedens foto	» 53
Erindres det	» 54
Til og fra læserne	» 54
Sagt og skrevet	» 55
I anledning af	» 55
Dansk Jernbane Klub	» 56
Gennem Sønderjylland på cykel	» 57
Farvel til Køge—Ringsted Jb... ..	» 60
Det sjæll. iltogsløce ltr. C	» 62
I få linier	» 63
En utidig »vognbjørn«	» 63
Februar dagbogen	» 64
Privatbane nyt	» 65
Model jernbane	» 66
Foto hobby	» 67
Personalia	» 71
Forenings nyt	» 71
Boganmeldelser	» 71
Hunden på	» 72

SKIBS-
DIESEL-MOTORER

MaK

DIESEL-HYDRAULISKE
LOKOMOTIVER

DIESEL-TOG

GENERALREPRÆSENTATION: **IVAR BERTELSEN**

CIVILINGENIØR DR. TECHN.

H. C. Andersens Boulevard 20 . Kbhvn. V . Tlf. Byen 6045 - 6085 - Telex 5746

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigaretter - cigaretter

Film og kuglepenne

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Til konfirmationerne

anbefales kioskerens store udvalg i
telegrammer fra de førende kunstforlag

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

i Danmark

Herning

AMAZONE

Bredgade 61, Herning, tlf. 1464
Alt i fugle, frø, fisk, rekvisitter
- en forretning med liv i

Jernbanepersonalet anbefales

CALTEX SERVICE

Sjællandsgade 125, Herning, tlf. 1113
Benzin - olie - vask - smøring

Brdr. Truelsen

Blikkenslagermestre
Gl. Kirkevej 52, Herning, tlf. 4660
Gas - vand - sanitet - varme

Herning Traktor & Maskinforretning

Rønnebærvej - Herning
tlf. 288 og 2843

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse

Østergade 6
Herning - Tlf. *3733

A/S Jydsk Aluminium Industri

Enhver opgave i ALUMINIUM
udføres i større og mindre serier
Vor mangeårige erfaring står
til Deres rådighed
Mørupvej 9, Herning (0711) 1521

E. BLACH HANSEN

SØLV OG GULD
Østergade 3 - Herning - Tlf. 800

Banegårdsrestaurationsen HERNING

anbefales

Fr. Lorentzen

Tobak - Cigarer - Cigaretter
Vin - Spirituosa
Bredgade 38 - Herning - telf. 142

CENTRALBAGERIET

Rødkjærsbro - Tlf. 135
Altid lækkert brød og kager

Skive

SKIVE OG OMEGNS ANDELSVASKERI

Brårupgade 16 - Skive
Tlf. Skive 13 og 424

CITY-SKO

Adelgade 4 - Tlf. 193 - Skive
Herre-, dame- og børnefodtøj

O. J. LARSEN

Thinggade 21, Skive, tlf. 1574
Vi er altid billigst -
med det bedste -

RENO - VASK

- en REN vask
Jyllandsgade 41, Skive, tlf. 213
Våd vask - tør vask

Ikast

Ind til

midt i byen
god og hurtig service
Ikast - Telf. 5 11 08 - K. Jepsen

Ikast sogns Spare- og Laanekasse

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse

Ikast afdeling - 5 15 57

V. A. Jørgensens Eftf. A/S

Sygeplejeartikler og parfumeri
St. Sct. Mikkelsgade 23, Viborg
Tlf. 836

Robert Jørgensen

Bagermester
Altid frisk og lækkert brød
Bestillinger modtages
Aarhusvej 39 . Silkeborg . tlf. 2510

Aarhus

A/S Norvin & Larsen
ingeniør- og
entreprenørforretning
Udfører arbejder for DSB
Jernbanegade 21 - Aalborg
Telefon 2 85 99

Det danske Gødnings-Kompagni A/S

Aalborg afdeling
Tlf. *2 00 22

JØRGEN WINTHER

Blikkenslager
aut. vand- og gasmester
Vand - Gas - Sanitet - Varme
Rosenlundsg. 12 / Schleppegrellsg. 77
Aalborg - Tlf. 3 37 11

A. W. Milling ½

Byggematerialer
Østerbro 37 - Aalborg - tlf. 2 00 88

Kaj Jacobsen

aut. EL-installatør
Nørregade 1 - Aalborg - tlf. 2 03 36
Alle installationer udføres

Viktualieforretningen

D. Thorsen & L. Christensen
Alt i hjemmel. pålæg
Smørrebrød og små varme retter.
Niels Ebbesensgade 6, Aalborg
Tlf. 2 18 43

Chokoladeforretn. STOP OP

Borgergade 34, Aalborg. Tlf. 2 31 40
Chokolade - Konfekturner
Spec.: Gaveæsker

CALTEX SERVICE

Budolfi Plads, Aalborg
Benzin - olie - vask og smøring
Telf. 2 86 22

*Gør Deres indkøb
hos vore annoncører*

Når kommer våren vel?

Marts causevi

En ukendt og formentlig ung journalist havde en søndag fået lov til at bruge en hel side i Politiken til at vælte alt det skidt og møg, som hans kuglepen kunne spy fra sig over Københavns hovedbanegård, der fik betegnelsen: en beskidt skraldespand. Det hele var en eneste stor fornærmelse mod stationsforstanderen og hele hans store stab af medarbejdere, der alle efter bedste evne gør en stor indsats for at banegården til enhver tid kan præsentere sig så ren og venlig som muligt. Sammenlignet med de forskellige større banegårde i Europa, kan Københavns hovedbanegård udmærket stå mål med disse hvad renlighed angår.

Der efterlyses friske, lyse farver til at fjerne den »selvmorderstemning«, der hviler over banegården, og det var lige vand på malerforbundets mølle, idet dette straks var parat med 1200 ledige malersvende. Ja, blot det var så lige til, men hvem skal betale? Det skal selvfølgelig staten, men der findes ikke mange, der er klar over, at her er lukket af for alle ikke absolut nødvendige bevillinger.

Også banegårdens turistkiosker får sig en omgang; de er en trængsel af rædselskrukker fra Tyskland og »fantasi«-dyr fra Japan. Der må nødvendigvis være varer til alle, og

der er i hvert fald Bing & Grøndahl porcelæn til 50 kr. og mere pr. stk., så det er helt urimeligt at betegne kioskerne varer, altsammen uden kvalitet, underlødigt og dyrt.

Det er nu flere år siden, at et projekt til ændring af »indmaden« i hovedbanegårdens hal, der skulle give denne en tiltrængt modernisering, blev godkendt, men bevilling af såvel penge som byggetilladelse er ganske udeblevet, og derfor er det kun få af enkelthederne i dette projekt, der indtil nu er udført.

Så er vi snart færdige med det hvert andet år tilbagevendende »teater«, der kaldes arbejdsoverenskomster. Efter de sædvanlige månedlange drøftelser mellem arbejderorganisationerne og arbejdsgiverne, blev man her som tidligere enige om, at man ikke kunne blive enige om noget, hvorefter man overgav sagerne til forligsmanden. Påfaldende hurtigt, næsten omgående meddelte denne statsministeren, at han ikke kunne se vejen til et forligsgrundlag. Men det kunne

statsministeren hurtigt ordne med LO. Nu manglede der kun folketingets vedtagelse af overenskomstforliget, men trods valgtrusler fra regeringen og masser af tomme bemærkninger fra oppositionens side, afslørede de langvarige TV-udsendelser fra rigsdagen, at alt på forhånd var godkendt fra alle sider.

Hidtil har tjenestemændene måtte vente med at modtage finansministerens meddelelse om, hvor meget regeringen havde at afse til forbedring af tjenestemandslønningerne, til de private arbejders overenskomster var afsluttede, men denne gang, hvor de fleste ikke skal have noget, kunne finansministeren allerede meddele tjenestemandsgesandtsorganisationerne det i februar, og endnu før folketinget havde lovfæstet lønoverenskomsterne.

Den bestandig strenge vinter fortsatte med at lægge trafikforholdene de sværeste hindringer i disses gennemførelse. Men Peder Stol svigter aldrig, den 22. februar smider han den varme sten i vandet, og straks begyndte det at tø fra neden. Med de svære isdannelse i vore farvande vil det dog tage lang tid før færgetrafikken kan blive normal igen.

Men våren er på vej!

-bro.

Resturant **»På Fortovet«**
og baren på Østerport station

anbefales

POUL GUDMANN

Månedens emner...

Holger Danske

Statsbanernes eneste isbryder har på ny vist sig at kunne beherske Storebælts ismasser. Søndag d. 10. februar var Holger Danske den eneste færge, der kunne forcere isbarrieren ved indsejlingen til Nyborg fjord. Et stort antal rejsende, der trods advarsler var taget til Korsør og Nyborg i håb om bedring i issituationen, blev reddet af isbryderen. Kl. 13 afsejlede Holger Danske fra Korsør med 600 rejsende og nåede ind til Nyborg efter tre timers sejlads. Til tider måtte isbryderen tage 200 m tilløb for derefter kun at komme 1 m gennem isen. Holger Danske bruger 80 t fyringsolie pr. døgn eller nogenlunde det samme som 60 enfamilies huse bruger på et helt år.

Nykøbing F-Rødby Færge

Den 5. februar blev de to sidste svelle-skruer på denne strækning skruet i af banchef Thorning Christensen. Det skete ved en lille højtidelighed lige vest for den nye Frederik d. IX bro, og dermed var de 75 km spor og ialt 185 sporskifter koreklar. Vægten af skinnerne i sporet og i sporskifterne udgør ca. 9.200.000 kg.

Disse millioner af kg jern er fastgjort til ca. 150.000 stk. sveller og sporskiftetømmer ved hjælp af ca. 1.500.000 stk. forbindelsesdele. Af de anvendte sveller er ca. 50.000 betonsveller. Til sporarbejderne er medgået ca. 270.000 m³ ballast, hvoraf 120.000 m³ er grusballast, medens resten, 150.000 m³ er stenballast. Af denne sidste mængde er 50.000 m³ eller ca. 300 skibsladninger leveret fra Bornholm.

Sporarbejderne blev på Nykøbing F. station påbegyndt i maj måned 1959 med indlægning af det nordligste sporskifte, og i efteråret 1960 blev arbejderne på Rødby færge station og på den nye bane over Lolland igangsat.

I de sidste par år har der været beskæftiget ca. 150 mand daglig ved sporarbejdet, hvortil kommer at der ved de arbejder, der omfatter den signal- og sikringsmæssige del af anlægget, til tider har været beskæftiget op imod 100 mand pr. dag.

Endnu står tilbage forskellige ballasterings- og justeringsarbejder - arbejder, som for tiden delvis er gået i stå på grund af vejrforholdene.

Efter at skruen var sat fast, kørte man med et arbejdstog til Rødby Havn, hvor DSB gav en polse og en pilsner. Her takkede banchefen i en kort tale de mennesker, der har gjort en indsats i arbejderne

ved banestrækningen. - Det var banestrækningens sidste skrue, jeg skruede i, sagde Thorning Christensen. Men jeg må tilføje, at det er den første skrue, som jeg nogen sinde har prøvet at skrue fast. Jeg var glad for, at fagfolk roste mit arbejde!

Taksterne på Rødby Færge-Fehmern

Allerede i 1958 bestemtes det efter henstilling fra DB, at taksterne på overfarten Rødby Færge-Puttgarten skulle være de nugældende på Gedser-Grossenbrode selv om overfartstiden på den nye rute kun er 55 min. Når DB allerede dengang besluttede dette, var det for at opnå nogen dækning for de store omkostninger, DB har ved etableringen af den nye overfart og forbindelserne dertil. Om det er den nye linie Gedser-Travemünde, der forventes åbnet d. 1. juni i år, der er årsagen dertil vides ikke, men det er nu besluttet, at biltaksterne på Rødby Færge overfarten nedsættes med 10 kr. i højsæsonen og med 14 kr. i tiden september-maj.

Vognmandsmisbrug på hurtigruten

På grund af udstedelse af dækningsløse checks ved pladsreservering på hurtigruten Kalundborg-Århus har DSB måttet pålægge enkelte vognmænd at forudbetale deres pladsreservering kontant. Samtidig har man på denne rute konstateret misbrug af pladsreserveringen, ved at flere lastvogne er kommet med på samme pladsreservering. Da pladsreserveringen udstedes på vognmandens navn og ikke på bilens nummer, har det været muligt at få flere biler med på samme pladsreservering. Særlig når der har været pres på biloverførslen, har det været praktiseret, med det resultat, at andre biler med pladsreservering har måttet efterlades. Dette er

da nemt at komme til livs blot ved at pladsreserveringsbeviset bliver klippet ved bilernes ombordkørsel.

Vi har modtaget ..

10-dages kort

Det er med forundring, at jeg i dagspressen har læst, at DSB påtænker at lade de nuværende 8- og 14-dages kort afløse af et 10-dages kort. De fleste mennesker har da enten 8 eller 14 dages ferie, så nu er der altså ikke mere nogen større fordel ved at tage et af de ellers så populære kort. Hvis man kun har 8 dages ferie, hvad skal man så med 10 dage, og hvis man har 14 dage, ja, så mangler der jo 4 dage. Jeg tror, det er lidt farligt at lave om på disse kort, især at forhøje prisen alt for meget, for kortene virker som en god reklame for DSB. Kortene er ganske vist meget billige, men jeg tror, at de trods alt tjener sig ind igen, for hvis en mand har været tilfreds med at rejse på et kort i sin ferie, så vil samme mand også tage med toget andre gange, hvor han skal ud at rejse. Et af de største klientel til disse kort er de handelsrejsende, og det er egentlig kunder, som det er værd at holde på, for de har jo virkelig behov for rejser.

Med flere og flere biler på vejene tror jeg, at DSB kan vente stigende interesse fra disse kunders side, og så er det jo bare om at kunne give dem et godt tilbud. Det er jo nok mest månedskort til 1. kl. disse kunder benytter sig af, så derfor bør man ikke skrue prisen for meget op på disse, for selv om det vel normalt er firmaet, der betaler kortet, skulle det jo gerne være billigere end bilkørsel. Måske skulle DSB reklamere lidt mere med kortene, så folk kunne blive klar over hvor langt man kan rejse billigt. Det virker jo lidt komisk, at folketingset har modtaget en skrivelse fra vognmændene om at forhøje disse kort, fordi det kniber for vognmændene med at konkurrere med banerne. Forhåbentlig lytter DSB ikke til disse

LASTPALLER fremstilles til alle formål

Fiske-, frugt-, øl-, vand-, mælke- og Coca Cola-kasser

Pakkasser og kasser til maskinfabrikker

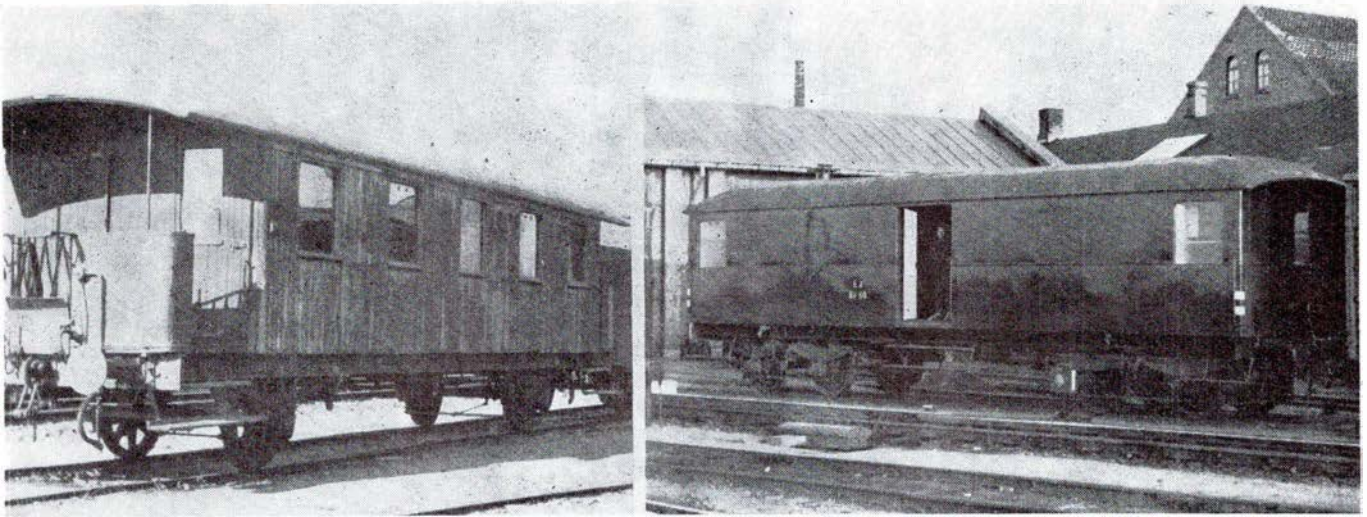
Alt efter opgave

Forlang tilbud uden forbindende.

I/S ALDERSLYST SAVVÆRK & EMBALLAGEFABRIK
TLF. SILKEBORG 121

Månedens foto

LJ Ac II før ombygningen til LJ Ev 60

Foto: Tom Lauritsen

røster, som kommer fra folk, der har forsøgt at odelægge banernes indtjeningsmuligheder i den grad, og som til tider har kunnet tilbyde lave priser på grund af mindre sikkerhed og meget lav løn til chaufførerne.

HGC

Forældet køreplan

Nørre Snede er som bekendt navnet på en tidligere stationsby på Horsens-Raskmølle-Ejstrupholm-banen, der jo blev nedlagt i 1958 for personbefordringens vedkommende og pr. 31. marts 1962 med hensyn til godsbeholdning.

For kort tid siden var jeg på en rejse kommet til denne by, og jeg skulle selvfølgelig hen at kigge lidt på det tidligere baneterræn. Den smukke stationsbygning ligger der stadig med navnet prangende på »perronsiden«, og den fungerer udmærket som postkontor og rutebilstation.

Det var lidt vemodigt at gå her og

mindes tidligere dejlige togrejser med den lille privatbane og ligeledes at mindes den af Dansk Jernbane Klub arrangerede afsluttende dampærtogsrejse den 14. januar 1962.

Under et besøg i ventesalen, kom jeg ud for en lidt usædvanlig oplevelse. Her findes en stor køreplanstavle for samtlige rutebiler. Ved at se lidt nærmere på denne opdagede jeg et par mærkelige ting, idet der i anmærkningsrubrikken stod: 4) godstog og 5) godstog kun til Ejstrupholm Skønt, som allerede nævnt, såvel person- som godsbeholdning forlængst er indstillet, og skønt såvel skinner som sveller for flere måneder siden er brækket op, og banelegemet vel nærmest må sammenlignes med en plojemark, undrer man sig over, at ifølge køreplanstavlen tilsyneladende alligevel kører tog men hvordan bærer de sig dog ad med det?

En køreplan skal jo helst være i den

fineste orden, og er det i almindelighed også, og dette var sikkert også tilfældet her, når man ser bort fra det mærkelige, at der endnu figurerer godstog på den.

At bemærkningerne vedrørende godstog ikke er blevet fjernet på køreplanstavlen skyldes selvfølgelig en forglemmelse eller en fejltagelse, men fejlen er sandsynligvis allerede blevet rettet, når disse linier læses.

O. B.

Flere og flere forlanger

Hatting Tvebakker

fordi de er sprøde –
(men tåler ikke stød)

To oaser på Københavns Hovedbanegård

Hovedbanegårdens Restaurant

KØBENHAVN

Central 1232

F. L. Viltøft

Nyt fra hele verden

Journaler
Kulturfilm
Musikfilm
Tegnefilm

— vi har cinemascope

Central 13540

Erindres det ...

For 50 år siden ... marts 1913

Trafikministeriet har meddelt udvalget for Randers-Århus elektriske bane, at koncessionen nu er i orden i den af Århus byråd ønskede form.

Kertemindebanens bestyrelse har vedtaget at forlænge banen fra Dalby til Mar-tofte.

På Københavns godsbanegård sprængtes d. 9. marts dampkølden, der leverer damp til forvarmning af togstammerne på Kh. 5 arbejdere blev alvorligt skoldet ved uheldet.

For 25 år siden ... marts 1938

Statsbanerne er efter dom ved So- og Handelsretten tilkendt en erstatning på

kr. 231.400 for uheldet den 12. december 1935 ved Masnedsund, da jernbanebroen her blev påsejlet af en engelsk damper. Uheldet kostede i hvert fald banerne betydelig flere penge, end den da tilkendte ersatning.

Ved den ubevogtede overskæring ved Trudsholm på Randers-Hadsundbanen kørte d. 17. marts en stor lastbil ind foran motortoget fra Randers. Toget der bl. a. medførte 35 skolebørn blev afsporet, men kun foreren af motortoget og lastbilens forer blev lettere kvæstet.

Den 31. marts kørte det sidste persontog på Amagerbanen mellem Amagerbro og Dragør. Sidste afgang fra Dragør var kl. 18.24. Toget blev hilset med smil og hurra-råb langs hele strækningen af beboerne, men banens gamle funktionærer deltog nu ikke i de glade smil. De var meget tavse og vemodige under den sidste tur.

Til og fra læserne

Resultatet af lodtrækning om bøger

Bog nr. 1: Fr. Hansen, Mollestien, Lyngby.

Bog nr. 2: Togbtj. H. J. Lauridsen, Glostrup.

Bog nr. 3: Trafikass. Bisgaard, Struer.

Bog nr. 4: Togbtj. Ib Meyer-Termolle, Dronninglund.

Bog nr. 5: Elektrof. V. E. F. Horn, Glostrup.

Den rigtige vin

Elm Iversen Vinhandel

Flensborggade 11

Telefon Eva 8082 - 8201

VLTJ's HAVNEBANETOGET

Løb k Q-vogn på havnebanen i 1937

I februar nr. manglede det billede af VLTJ's havnebanetog, der var omtalt i artiklen om denne bane.

Her er det.

Foto: HG . C

Sagt og skrevet

Maler E. Mouritzen, cvk Århus

Medens vi før spartlede en personvogn op til fire gange, kan den nu klares med nogle klatter for derefter at blive trukket gennem sprøjtekabinen. I den står en mand på hver side med en moderne airless-sprøjte, der pumper maling med 90 graders varme ud over vognen. Det er rationelt og hurtigt. Medens en personvogn tidligere var på værkstedet i en uge, kan den nu males på en dag. En gods-vogn var tidligere på malerværkstedet i tre dage - nu males den på tre timer. Vi har også en grundingsmaskine, som grunder et 4 meter langt bræt på 12 sekunder.

Sangerinden Grethe Sønck

- Jeg har også vasket jernbanevogne og måtte trave ind til hovedbanen hver morgen kl 4, for der kørte ingen tog eller sporvogne på det tidspunkt. Det gik

godt, så længe det var sommer - da var det jo meget rart med sådan en morgen-tur, men da det begyndte at blive vinter, kunne jeg ikke holde til det mere. Jeg var der hele sommeren og noget af efter-året, det skal nok have strakt sig over et halvt års tid.

Nu kører jeg aldrig i tog - men jeg kommer tit i bil gennem Ingerslevsgade, og der kan man lige så tydeligt se over til togene, og så kan jeg ikke lade være med at tænke: »Det er nu rart, at du ikke skal op kl. halvfjere og vaske toge.« Nå, det var nu egentlig ikke så slemt; jeg kunne jo skråle alt det, jeg ville - jeg havde hele toget for mig selv, jeg skulle bare vaske så og så mange stammer, men jeg fandt ud af, at folk er nogle værre grise, når de rejser med tog. Det værste var måske nok sommerferietogene, men man kunne også se, når de amerikanske soldater kom på ferie fra Tyskland! Det var simpelthen ubeskriveligt - det flød med tyggegummi og amerikanske cigaretter. Jeg var 16 år, og lærte, at hvis man taber noget i et tog, samler man det op.

(Familie Journalen).

I anledning af ...

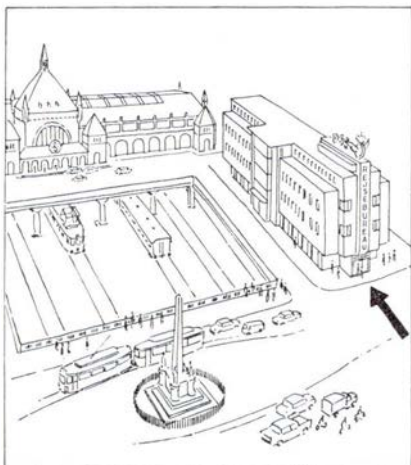
Togfører Poul E. Petersen - Glyngøre

Et af ugebladene uddeler hver uge en humørmønt til et menneske, der er vittig ud over det ordinære, og den er for nylig tildelt togfører Poul E. Pedersen, Glyngøre, på grundlag af følgende indstilling fra en af bladets læsere:

Jeg har jævnligt gennem de sidste syv-otte år måttet rejse med bumletoget på strækningen Glyngøre-Skive. Det er kun 30 km, men det tager en lang enerverende time på grund af de mange stop ved landstationer og trinbrætter. For mange er

Jernbanegade 16 A - KOLDING - Tlf. 5454

Rejsevaluta ordnes hurtigst i

PRIVATBANKEN

... en god bank at have i ryggen

Privatbankens Banegaards Afdeling i Rejsebureau ASTORIA udfører alle bankforretninger og er aaben ud over almindelig banktid for veksling af valuta

Privatbanken har ogsaa et vekselkontor i Rejsebureau MAGASIN

Ferie- og udflugtssteder

DYBVAD HOTEL

Hovedvej 10 - Ålborg-Frederikshavn
Gode værelser - God hjemlig mad
Selskaber indtil 150 pers. modtages
Tlf. Dybvad 32
Sigrid og Karl Andersen

Tag bort fra byens larm -
kør til -

Hasselager Kro

9,2 km fra Århus centrum og nyd
Deres frokost eller middag i hyg-
gelige omgivelser.

Telefon 8 31 16

Solveig Hagen

Hotel Skansen, Ebeltoft

Tlf. (9 35 11) 10

under ny ledelse. Et godt og hyggeligt
hotel med 1. klasses restaurant byder
Dem hjertelig velkommen til den hyg-
gelige fregatby.

Hotel Nordland

Vesterbrogade 22, København V
Central 3200

Små vinterpriser 1/10-1/5

Værelse pr. dag fra kr. 14,00

Enkelt vær. pr. uge kr. 98,00

Dobbelt vær. pr. uge kr. 147,00

Ugebasis er incl. betjening, bad,
telefon, fjernsyn m. m.

Brønderslev Kro

Ålborgvej 80, Brønderslev, tlf. 369
et 1. kl. madsted

Afholdshotellet

Gravene 18-20 . Viborg

Anbefales . Fineste kaffe

Tlf. Viborg 2325

SILKEBORG HUSHOLDNINGSSKOLE

Åhavevej 46-48 - Silkeborg

Tlf. 67

AGGERHOLM

REKREATION- OG FERIEPENSION

... Det ideelle kursted for ferie, hvile og
rekreation, 1. kls køkken, diætensyn

Lægeanbefalet

Forl. prospekt

SILKEBORG

TELEFON

117

Bitten og Carl Christensen

denne rejse et sandt mareridt, men et lys-
punkt er togføreren. Det vil være håbløst
at beskrive hans evne til at få alle til at
glemme, at de befinder sig i et af DSBs
ældste tog på en af landets værste stræk-
ninger. Man føler det, som var man til
revyforestilling. Han gør ikke alene rejsen
til en leg, mens hans humør smitter, så
man længe efter smiler indvendig.

»Jyllands-Posten« har i den anledning
haft en samtale med togføreren, der bl. a.
udtaler:

- Hvis jeg i det hele taget er en hu-
morspreder, var jeg det også før, jeg kom
her til strækningen. Da jeg korte med
lyntog som togtjent i 10 år mellem
Struer og København, og fra den periode
kan jeg vise Dem over 100 breve fra folk,
der har skrevet til mig og takket for den
måde, jeg optrådte på.

Hvad der er min hemmelighed? Der er
absolut ikke nogen hemmelighed om-
kring min person. Når jeg stiger på
toget, går jeg altid først ind og hilser på
folk i kupéerne, højlydt og venligt, så de
rejsende er klar over, at de ikke er kom-
met til ulejlighed. De vender blikket mod
én, også har man dem lige dér, hvor man

gerne vil have dem. Resten går af sig selv.
De snakker med hinanden på resten af
strækningen. Gør de ikke det, er det vor
fejl

Jeg kunne ønske mig, at flere af mine
kolleger ville være lige så naturlige og
frie, når de er på toget, som når de er
hjemme. Det er de nemlig ikke. De tør
ikke, for det er i DSB sådan, at vi har en
truende sky hængende over hovederne på
os. Vi hænger os i reglementer, så det er
en gru.

Reglementer er af det onde. De skulle
afskaffes allesammen undtagen naturlig-
vis dem, der vedrører sikkerheden og det
regnskabsmæssige. Men alle andre kunne
godt undværes. Det ville gøre DSB mere
populær, kalde smilet betydeligt bedre
frem i dagligdagen, for togføreren og
togtjenten har en meget stor indflydelse
på, hvordan stemningen bliver i toget.

- Hvad sagde De f. eks. nu i morges?

- Ja, hvad sagde jeg? Det var vist
noget i retning af: Hjertelig velkommen
her i luksusekspressen. Håber, De må
nyde rejsen. Maa jeg dernæst have lov at
se Deres gæstekort. Så skal jeg klippe et
lille fikst hul i dem, hvorefter vi farer vi-
dere til næste station, som er Lyby.

Dansk Jernbane Klub

Sekretariatet: Telf. HEIrup 794v - tirsdag-fredag kl. 10-14

En aflysning

På grund af det vedholdende vintervej
måtte besøget på Holbæk privatbaner
d. 10. marts aflyses, men den gennemfo-
res når alt det nye svenske skinnebus-
materiale er ankommet.

Film-formiddag i DSB Kino

Søndag d. 7. april kl. 10. Programmet
er: »Sommartåg« (SJ-film om dampdrift
på Malmö-Simrishamn-banen). »Lok«

(Nohab-film om lokomotivleverancer til
de nordiske statsbaner), »Malmtåg 9001«
(TGOJ-film om malmtrafik), »Den dag-
lige Dont«, »Sommertrafik 1938« og
»Sommertrafik 1947« (tre film fra Grib-
skovbanen), samt »Minuten des Ab-
schieds« (SBB-DB-DSB-film om et inter-
nationalt ekspresstog).

Da lejen af lokalet er større end sæd-
vanlig, imødeses medlemmernes forståelse
af en entréafgift på kr. 2,00. Gæster vil
kunne medtages til samme takst.

Damp-særtogs tur på Ebeltoft-Trustrup jernbane

sondag den 21. april

Nærmere oplysninger kommer i DJK's meddelelsesblad. Ikke medlem-
mer henvises til klubbens sekretariat.

Benyt denne enestående chance til et morsomt besøg i den romantiske
by med bl. a. »Fregatten Jylland« - tag familien med.

Gennem Sønderjylland på cykel

På en cykeltur i sommeren 1961 i Sønderjylland sammen med min søn kunne jeg selvfølgelig ikke lade være med at gøre lidt studier og iagttagelser med hensyn til min hobby, jernbanevæsen, og det vil jeg her fortælle læserne lidt nærmere om.

Vi startede i Kolding og kørte ad hovedvej A 10, men kun nogle få km, idet vi så drejede til højre ad en fin landevej, der på det første stykke er anlagt på den i 1948 nedlagte jernbane Kolding-Vamdrup (Kolding sydbaner), og vi så bl. a. de tidligere stationsbygninger i Hoppeshuse og Ødis.

Lidt senere på dagen passerede vi den østjydske længdebane ved den lille station Farris, der for genforeningen i 1920 var tysk grænsestation, medens den danske var Vamdrup.

Ved en indhegning ved Toftlund stod en af de gamle lukkede godsvogne fra de smalsporede amtsbaners tid, og den brugtes nu som læskur for køer i dårligt vejr og var i begge ender forsynet med et ædetrug, ligesom der foroven i den ene ende var anbragt et stativ til halm, som køerne kunne nippe af. Endvidere var der i vognen en svalerede med unger, der selv røbede deres nærværelse ved en kraftig kvidren, hver gang svalemor kom med en eller anden lækkerbidsken til dem.

I Løgumkloster, hvor vi bl. a. overnattede, var jeg ude at gå en aftenur, medens sønnen spillede fodbold, og jeg gik forbi den store flotte kirke og det nybyggede refugium (hotel) hen for at kigge lidt på det tidligere baneterræn idet banen Bredebro-Løgumkloster-Rødekro blev nedlagt i 1936.

Selvom alle sporene, altså jernbanesporene, var fjernet, så var alle spor fra jernbanens tid alligevel ikke fjernet, skønt det nu er 25 år siden, nedlæggelsen skete. Således er der en vej, der hedder Jernbanevej, og en anden bærer navnet Ved Banen. Den tidligere banegård bruges nu til bebyggelse, foruden at en virksomhed, Stationsmøllen, har til huse der. En bro over en lille bæk øst for stationen var jeg henne og se lidt nærmere på. Den har i årenes løb båret hundreder af tog, men nu lå den stille og tilgroet og endte brat som en tre meter høj skrænt, idet den tilstødende banedæmning var blevet fjernet og udjævnet i plan med marken på begge sider af denne. Broen er ca. 5 meter over vandspejlet, men er stadig intakt og ubeskadiget, skønt den står udsat for vind og vejr og sikkert aldrig bliver vedligeholdt.

Boet 13 år i en gammel jernbanevogn

Lidt syd for Løgumkloster kom vi forbi et sted, hvor en gammel jernbanevogn stod i haven, og vi fik lov til at tage den lidt nærmere i eftersyn. Det var en tidligere 2-akslet personvogn med 4 døre i begge sider, og der var et stort trinbræt langs begge sider af vognen. Vognen havde været beboet i 4 år af en anden familie, inden den nuværende ejer overtog den for 800 kr., og de boede i den i 13 år, idet den var inddelt i to rum, nemlig stue og soveværelse, medens køkken og udhus fandtes i et tilbygget skur.

Sjælland

Holsted Andelsmejeri

1. kl.s mejeriprodukter
Telf. Næstved 72 03 82

Sparekassen for Ringsted og Omegn

Tlf. *222

RINGSTED ANDELS FJERKRÆSLAGTERI

Fyn

C. A. HANSEN JUN.

Middelfart - telf. 10 og 11
Kulimport . Brændselsolie
Bygningsartikler

Følg med tiden med uret fra
Ejnar Sørensen
Sydfyns Brilleoptik
Baneplassen, Svendborg - Tlf. 531
Fagmanden med service før og efter købet

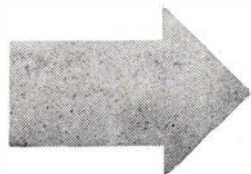
God instruktion
betyder forebyggelse af
mange ulykker

UNIFORMER I MERE END 100 ÅR

Når De lægger uniformen .....

Til Deres daglige arbejde går De i en uniform fra J. B. Schilder, firmaet som i mere end 100 år har specialiseret sig i uniform-skrædderi. Den erfaring vi har høstet, stiller vi til Deres disposition når det drejer sig om civilt tøj. De kan vælge forarbejdningen i hånd-skrædderi eller fineste målkonfektion — snit og pasform er det ypperste i hver prisklasse. Såfremt en kontobetaling passer Dem bedst træffer vi aftale herom — og naturligvis uden rentetillæg.

I. B. SCHILDER

Nørregade 7 - København K - Central 2058

Ferie- og udflugtssteder

Lad udflugten gå til

THYREGODKRO

Aa. Kortegaard (ny indehaver)

Tlf. Thyregod 7

Et 1. kl. spisested

LA TOUR MOTEL

Randersvej v. Vandtårnet, Århus

Selskaber modtages

Tlf. 6 78 88

Lad udflugten gå til SKOVPAVILLONEN

Mariager - Tlf. 93

1. kl. spisning og kaffe

Besøg Runestuen

Felling Kro

Tlf. Felling 6

Undlad ikke at besøge hotellet
fra 1581 -

HOTEL DAGMAR

Ribe - Tlf. 33, 35 og 36

GRAND HOTEL

Adelgade 54 . Hobro . Tlf. *2 11 99

Selskaber modtages

Prøv Cafeteria „Lille Grand“

HOTEL WESTEND

Randers Tlf. (064) *2 53 88

Værelser m. moderne komfort,

nogle med toilet og bad

til moderate priser

L. Stendorf Hansen

BRABRAND

Løgstør - Vejen - Odense - Næstved

Husk Jernbane-Bladets ny telefon-nr.:

55 64 90

Vognen var vældig godt isoleret og nem at holde varm om vinteren. Familien øgedes stadig, men først da det 4. barn ankom, syntes familien, at pladsen blev for snæver, hvorfor de byggede eget hus ved siden af, skønt de på en måde var kede af at forlade vognen, hvor de havde haft det så hyggeligt og havde så mange gode minder fra.

Vinduerne i dørene kunne endnu lukkes op og i ved hjælp af en bred rem med huller i, så de kunne indstilles i forskellig højde, hvad mange af den lidt ældre generation sikkert kan huske. Vognen bruges stadig som redskabs- og cykleskur m. m.

Her har vi igen et bevis på, at DSB er et samfundsnyttigt foretagende, der ikke alene sørger godt for transport af personer og gods m. m., men også hjælper mindrebemidlede med i en boligvanskelig tid at skaffe tag over hovedet for en billig penge.

Der var optræk til regnvejr, og vi var så heldigt stille, at vi netop befandt os i Visby, hvor vi tillod os at søge ly i stationens ventesal. Det blev til et ufrivilligt ophold på ikke mindre end 1½ time, og vi talte bl. a. med den vagthavende, og vi så flere tog passere, bl. a. iltog 465 med den gennemgående vogn Hamborg-Niebuill-Esbjerg.

Tønder

Som fremmed undrer man sig over, at der i en mindre by som Tønder findes to banegårde, endda forholdsvis tæt ved hinanden, og ikke mindst i en tid, hvor der spares og rationaliseres så meget indenfor DSB. En jernbanemand fortalte mig imidlertid, at der er mange flere rejssende til og fra Tønder Øst, der dog er lukket noget af dagen, end til Tønder H, der ligger lidt afsides, medens Tønder Ø ligger mere centralt.

På Tønder H så vi en del tog, bl. a. så vi et godtog på 19 vogne starte. Det var kommet fra Tyskland og medførte bl. a. flere vognladninger koks til Varde fra Duisburg, og det var forspændt et af vore gode, gamle damploko, nemlig litra

D 877. Nu, da jeg er ved omtalen af damploko, vil jeg fortælle om de øvrige damploko, jeg så på min tur, selvom det går lidt ud over den kronologiske orden for turens jernbaneoplevelser.

I den smukke Tønder kirke så vi en mindeplade over de 20 Tønder-borgere, der under besættelsen i årene 1940-45 havde mistet livet på en eller anden måde som følge af krigen. På pladen fandtes bl. a. navnene på to loko-fyrbødere, der var døde som følge af flyverangreb på jernbanetog. De var altså faldet under udøvelsen af deres gerning, nemlig fremførelsen af tog. De faldt under kampen for Danmarks sag, for at vi andre kunne leve videre i frihed.

Vi var også en tur i Højer, hvor der var et ret stort sporterræn, men persontrafikken hertil på banen ophørte allerede i 1936, men sporet brugtes stadig til godstransport, men også denne ophørte; det vil vist blive fjernet i april 1962 trods protest fra borgerne, der har meget gods til befordring. Medens selve sporet var i fin stand, så det ud til, at den øvrige del af baneligemet blev forsømt, idet ukrudtet havde gode vilkår overalt, og helt ude ved Højer sluse var der meget højt græs, der over flere strækninger fuldstændig skjulte sporet, der ikke mere brugtes helt herude, men ikke desto mindre stod de gamle, rustne skilte »Pas paa Toget« stadig og prangede, skønt der vel sagtens ikke har kort tog der i flere år.

Sønderborg

I Sønderborg så vi en mængde godsvogne holde overalt på det store havneterræn på begge sider af Alssund, det vidner om aktivitet og vitalitet med hensyn til DSB's godsbefordring. Her fandtes tidligere ligesom i Tønder to banegårde, nemlig foruden Sønderborg H Sønderborg bystation, den tidligere amtsbanegård ved Mommarkbanen, der nu fungerer som rutebilstation for de mange DSB-rutebiler, der betjener Als, Broager og den sydlige del af Sønderjylland. Banelinjen mellem de to banegårde gik mærke-

MANDSKABSVOGNE

udført i henhold til Socialministeriets regulativ. Alle størrelser fra 4 til 15 personer. — Forlang tilbud og brochurer.

Hurtig levering — lempelige betalingsvilkår — evt. leje med
forkøbsret

Arnold Jensen

Specialfabrik for mandskabsvogne
Vestre Skalborggaard, Skalborg,
tlf. 2 64 02 - 3 77 82

lig nok lige midt igennem byens hovedgade, nemlig hovedvej A 8, og vi prøvede for sjovs skyld turen. Det var næsten ligesom at køre i sporvogn omgivet af en myldrende trafik, og vi kunne se ind i forretninger og lejligheder, men der måtte ikke køres mere end 15 km i timen. Det var en meget smuk tur over Chr. X's bro med havnen liggende dybt nede.

På Sønderborg H havde vi fornøjelsen at se to lange godstog starte med en D-maskine som trækraft, og endelig kan nævnes, at i Rødebro så vi F 428 med damp oppe parat til baglæns at køre det lille tog 1882 til Åbenrå.

På Broager krydsede vi flere gange den også i 1932 nedlagte bane Vester Sottrup-Skelde, og vi så bl. a. stationsbygningerne, høje bygninger i en særlig stil bygget af tyskerne, medens landet var under tysk herredømme, i Skelde, Dynt og Broager, sidstnævnte er omdannet til bånægårds-hotel, altså et minde fra den tid, da denne egn også kunne fryde sig over daglig at kunne blive befordret med tog. Mellem Broager og Skelde er der ligesom ved Padborg en ganske fortræffelig, idyllisk og fredelig cyklesti på det tidligere banelegeme.

På Als passerede vi Mommarkbanen flere steder. Denne bane så lidt forsomt ud, idet ukrudtet tilsyneladende fik lov at brede sig efter forgodtbefindende. Mange af svellerne var meget gamle, nogle helt fra 1921, altså 40 år. På den lille Spang station fungerede en udrangeret godsvogn som et ganske udmærket pakhus.

Padborg

Fra Nr. Smedeby til Padborg cyklede vi på den i 1932 nedlagte banestrækning Padborg-Tørsbøl, som på dette lille stykke er omdannet til en idyllisk cyklesti omgivet af levende hegn, og hvor bakkerne ifølge sagens natur ikke er så stejle som på den nærliggende landevej, men er udjævnet ved udgravninger og opfyldninger. På det sidste stykke ved Padborg ligger sporet endnu.

På Padborg st., der mærkeligt nok ligger midt inde på baneterrænet, så biler

ikke kan køre til døren, idet man må benytte perrontrapperne for at komme til den, var der livlig trafik, navnlig godstrafik, idet der holdt den ene lange række godsvogne ved siden af den anden. Her så vi loko N 201 komme nordfra med et mægtigt langt godstog. Endvidere så vi et tysk loko litra 50 nr. 2626, der ligesom vore loko er sorte, idet dog enkelte dele er malet røde. Det var et mægtigt 5-koblet loko med et sæt løbehjul og 4 hjulpar under tenderen, og der var et ekstra førerrum i tenderen bag kullene. Denne maskine rangerede rundt på det store terræn, og det var en udsøgt nydelse at se og høre det arbejde og et skønt syn at se gloderne falde ud af fyrcassen, der ligger ret højt. Vi så også en maskine af samme type dampe afsted sydpå med et tog bestående af 10 store boggievogne. Her var det også en nydelse at se Q 339 dampe rundt med lange togstammer, og der var fart over feltet.

På Padborg st. så vi foruden damploko MY og MX i funktion, og hvor stærke og effektive disse maskiner end er, så er der efter min mening ikke megen romantik over disse, når der ved siden af holder eller kører prustende og stønnende damploko. Her på stationen kom jeg i snak med lokofører C. E. Møller fra Tønder, som netop skulle til at føre tog 991 til Tinglev og derefter tog 418 fra Tinglev til Tønder H, og da han horte om min jernbaneinteresse, tilbød han mig straks at bese hans motorvogn, en lige ombygget MO med varmekedel og fint nyt toilet m. m.

Forøvrigt er det en mængde baner, der i tidens løb er blevet nedlagt i Sønderjylland, hvoraf en del, bl. a. de såkaldte amtsbaner, der var smalsporede, og rundt omkring ser man spor efter disse i form af dæmninger, udgravninger, broer og banegårde m. v.

Der kunne skrives meget mere om jernbaneoplevelser på denne tur, men lad det nu være nok for denne gang.

En hjertelig tak skal lyde til Jernbanemuseet, der så beredvilligt har givet mig en del oplysninger af ældre dato vedrørende artiklen.

O. Bøye.

Skoler og kurser

Østvendssyssel
 Ny og moderne skole
 5 mdr. kursus for unge
 Piger: Maj-oktober.
 Mænd: November-april.
UNGDOMSSKOLE
 DRONNINGLUND

NÆRMERE OPLYSNINGER VED:
H.M. HANSEN DRONNINGLUND 545
 TLF (081-45911)

UNGE HJEMS HØJSKOLE

Skaade pr. Højbjerg. 7 km sydf. Århus
 Et vidunderligt højskoleophold på
 Dønmarks mest moderne højskole
 med levende undervisning for vor tids
 unge. Kursus beg. novbr. og jan. Pro-
 gram sendes. Understøtt. kan søges.

Husholdning og engelsk i sommer på

KALØ LANDBOSKOLE

Rønne - tlf. 286

I fritiden har vi havet, skoven og Mols
 Bjerge lige uden for døren. - 5 mdr.s
 kursus begynder 3. maj. - Statsstøtte
 kan søges.

VIKING

Blyanter og farver
 til alle formål

Banegårdsrestaurationen

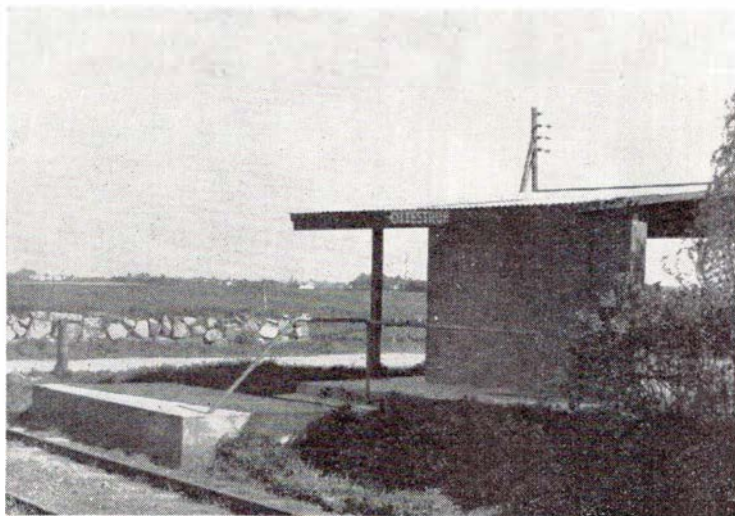
HILLERØD

TOM VALÈT

Farvel til Køge-Ringsted Jb.

Foto: P. THOMASSEN

Ottestrup privat opførte trinbræt

27/5 1908. Denne gang med samme negative resultat. Dog må nævnes at sidstnævnte lov også indeholdt Midtsjællandsbanen, hvis herostratiske berømmelse endnu huskes. Som sagt – negativt resultat igen.

Men så fulgte en tid, der blev mere realitetsbetonet hvad den lille bane angik.

Ringsted by's optræden blev en væsentlig komponent i den henseende, og en positiv indstilling fra byens side udkonkurrede Borup-planen, og appelsinen faldt i Ringsteds turban. Denne by blev banens ene endestation.

3. gang blev lykkens gang. Lov af 1/4 1913. Eneretsbevilling af 5/5 1914.

Banens åbning

At så krigs- og dyrtid både forhalede, fordyrede og vanskeliggjorde arbejdet er en anden ting, men – som allerede nævnt – den 4/8 1917 lod startskuddet. Banen åbnede. Blandt de 3 lokomotiver og 28 vogne, der udgjorde startkapitalen, var et af de førstnævnte allerede en veteran, idet det drejede sig om et 1892-IBT2-lokomotiv, hvis dato var følgende: LJ nr. 13 til 1893, DSB S 355 til det i 1917-18 blev til KRJ nr. 3. I øvrigt udrangeret i 1931.

Man tager et danmarkskort og folder det lodret om midten. Man vil så få – stort set altså – overfor VaGJ en bane, der viser sig at være KRJ. Når disse 2 tages i sammenhæng er det fordi bladet nys havde en omtale af VaGJ (eller rettelig VGJ) som en af de stille i landet. Dette udtryk dækker netop så fortræffeligt også antipoden KRJ.

Den lille stiltfærdige bane, der slynger sig frem tværs over det rhombeformede stykke Danmark, der i sin tid lå jernbanetomt mellem Roskilde-Køge-Næstved og Ringsted, og fra den 1. april 1963 atter ligger jernbanetomt.

Så har KRJ udfyldt sin mission – en kort mission – der startede så sent som den 4. august 1917, hvilken dag var den første med offentlig drift.

En lille beskeden bane – 33,2 km. Tænk at kunne figurere statistisk set med kun 3 fastansatte i 1961. Samme år et gennemsnitligt akselantal på 2,3 pr. tog, altså sjældent noget på kroen. Det eneste statistisk unormale er i og for sig, at hele 51.000 af samtlige korte togkilometer blev kørt af motorvogn.

»Jernbane-Bladet« har egentlig på udmærket vis i september-nummeret 1957 givet banen, hvad denne kunne tilkomme. Anledningen var 40-års jubilæum, og kun de 45 blev altså nået. En ung alder at måtte erkende sig overflødig i.

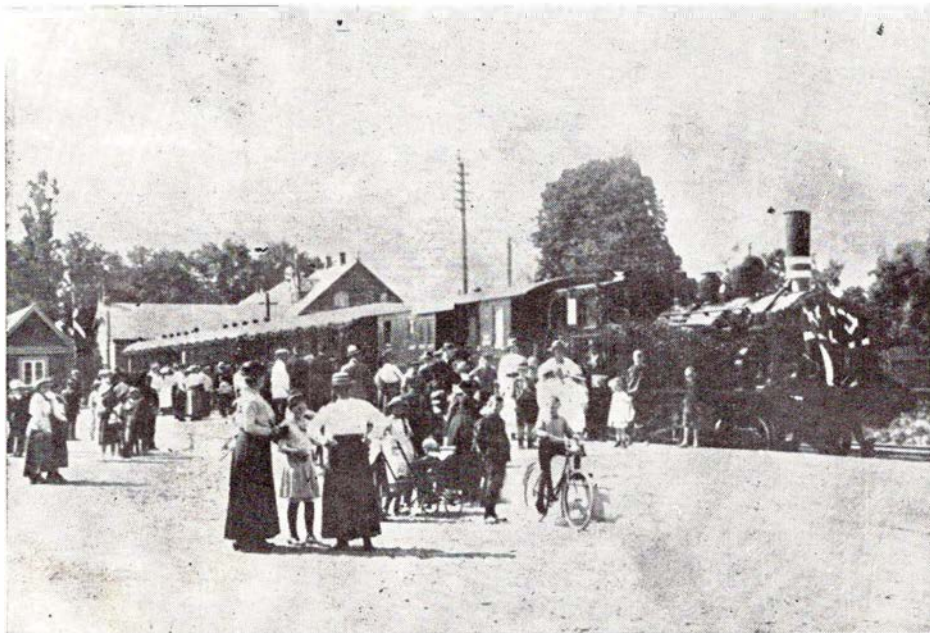
Som supplement til forannævnte omtale skal ved afskeden kun kortelig rid ses følgende op:

Køge-Borup var vist den første banetanke på egnen.

I 1859 opstod den.

I 1894, nærmere betegnet i lov af 8/5 dette år, blev det delvis realitet, idet denne lovs baneanlæg løbe nr. 8 var Køge-Borup. Sammen med 3 andre af projekterne – der var ialt 31 privatbaner i denne lov – blev det ved forslaget.

Måske var dette nr. 8 et uheldigt nr., i hvert fald var banen atter nr. 8 i lov af

Åbningstoget på Køge Vest den 3. august 1917

De to andre loko var fabriksny Nydquist & Holm ICT loko.

4 motorvogne med fortløbende numre har gjort tjeneste på banen. De 3 laveste numre DFA-Odense vogn nyleveret til banen, nr. 4 ex VaGJ M 2 (der er altså flere berøringspunkter ved VaGJ!). Morsomt nok må vi også skinnebusmæssig set til det mørke fastland, idet banens første og eneste køretøj af denne art den 8/5 1957 i Ringsted blev koblet af et særtog Vejle Nord-Nykøbing Fl. Resten af toget – SM og SB – var bestemt for LJ.

Det var materiel fra VVGJ i likvidation, der blev stykket ud, og i begyndelsen af Juni 1957 tog KRJ bussen i brug.

De to gange privatbanernes berettigelse har været taget op til samlet vurdering (1936 hhv. 1954) blev resultatet for heromhandlede bane »egnstrafikal betydning« hhv. »bør køre nugældende garanti-periode«.

Det sidste altså et memento mori, som dog først fik virkning den 1/4 1963, selv om en avis allerede i 1957 skrev med stort spørgsmålstegn: »Er banen reddet endnu 5 år?«. Det blev den altså – og lidt til.

Med sine oprindelige 22,45 kg skinner, sine 7 betjente st. og 4 ubetjente hpl. nåede den at få en privatbanes tilværelse på godt og ondt med.

Banens ophør

Personalet måtte i 30'ernes onde år yde deres bidrag, således i 1931 og 32 4000 hhv. 2000 kr. De økonomiske resultater gennem årene har stort set været povere, men – læg mærke dertil – vel var der underskud, men det var målt med underskuds-alen beskedne beløb. Selv så sent som i 1960 kun 22.000 kr. og i 1961 – stadig kun – 51.000.

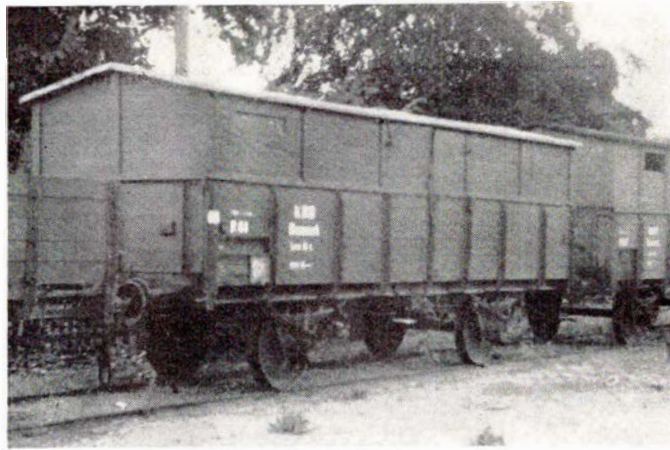
Overskud gav kun årene 1918, 19, 21 og 22 samt de unormale år 1941–47 (incl.).

Vi har hørt om den faste stok af personale, der var nede på 3 mand, men skal også vide, at fast personale f. eks. i årene 1921, 31, 41 og 51 udgjorde 28, 24, 12 hhv. 11 mand.

At gennemsnitligt antal aksler pr. tog i 1921 var oppe på 9,38, samt at dampen endnu i 1931 beherskede ca. 38 % af kørslen. Vi kan også nævne lidt om det rullende materiel, der f. eks. i 1925 bestod af 2 midtgangs-personvogne, 1 do. sidegang, - post- og rejsegods, 2 bænke-, 11 lukkede- og 20 åbne godsvogne.

I 1931 var hertil føjet endnu 9 lukkede, ellers uændrede tal.

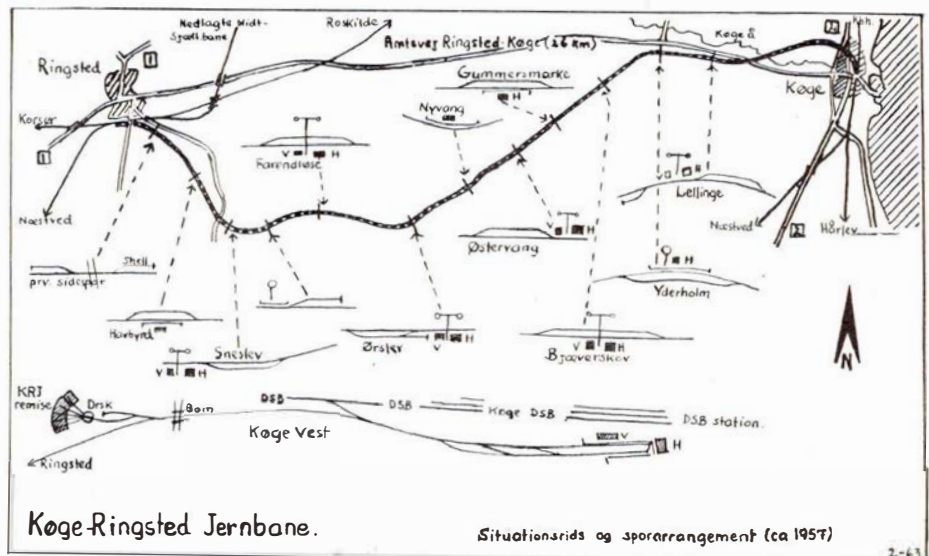
Godsvognsmateriellet var så sent anskaffet, at bæreevnen overalt var 12,5 eller 15 t, og især de åbne vogne har fragtet mangt og meget, hvoriblandt kul Køge havn-Ringsted udgjorde broderparten.

KRJ Pj 61 og lidt af Pj 64

M1 påkørte en tyr ved Køge den 1. juni 1943

Køge-Ringsted Jernbane.

Situationsriks og sporarrangement (ca 1957)

Linieføring og stationsplaner

En brand den 10/1 1963 lagde stort set remiseanlægget i Køge Vest i aske, og i købet gik også 3 motorvogne, der på den vis undgik forsmædelig ophugning, idet vel næppe anden skæbne var i vente. En del jernbanevenner kender banen fra DJK-udflugten den 18/11 1962. Så godt skulle alle tog være besat!

Nu er det i hvert fald for sent at angre,

KRJ har begyndt at skrive sit sidste kapitel – KRJ i likvidation.

Må denne få et godt udfald for kreditorerne, og må egnen fremtidig få en lige så god betjening, som den lille og stilfærdigt slidende KRJ har givet befolkningen.

Farvel, KRJ!

Det sjællandske iltogsloko litra C.

Med henblik paa den i 1904 forhøjede maksimalhastighed fra 90 km/tim til 100 km/tim på alle hovedstrækninger havde DSB kort forinden anskaffet 100 nye 2-B loko af typen litra K. Denne type, der allerede siden 1882 i skikkelse af den daværende nye »American-maskine« litra A havde trafikeret de danske banestrækninger med stor succes og driftssikkerhed, blev derfor ganske naturligt lagt til grund for statsbanernes udkast og konstruktions til den nye 2-B lokotype litra C.

Forholdet i 1902 var netop det, at selv om DSB lige havde afsluttet anskaffelsen af 100 iltogsloko, så var behovet for flere af disse alligevel ikke dækket. Det blev derfor i første omgang nødvendigt at skaffe den øjeblikkelige beholdning af stærke hurtigtogsloko op på et antal af 136 stk. (Heri ikke medregnet de ældre Ks-maskiner).

Man kunne nu lade flere K-maskiner bestille, men denne type havde allerede flere gange i dens unge alder givet anledning til kritik fra trafiktjenestens side, idet den på driv- og kobbelhjulene havde et saa stort slid, at mange loko ad gangen ofte måtte tages ud af driften til hjulafdrejning. Årsagen hertil blev derfor gjort til genstand for en større undersøgelse, der blandt andet resulterede i, at man på fremtidens C-maskine i modsætning til K-maskinerne ville lægge hele gangtøjet og cylindrene indenfor rammens hoveddragere samt lade fladgliderne trække af en Heusingerstyring, medens de øvrige data skulle være uforandret i det omfang, det var muligt.

De 5 første C-maskiner, alle leveret fra Maschinenfabrik Esslingen ved Ruhr, fremkom da i 1903 med følgende tekniske data: Længde 14,8 m. Drivhjulsdiam.

1866 mm (måske først 1846 mm). Cylinderdiam 2×430 mm Slag 610 mm. Kedetryk 12 atm. Rist 1,77 m² Hedeflade 71,6 m². Overheder 19,0 m². Tjnf. vægt (41,6 +28,0) t. Adhæsionsv. 26,0 t. Kul 3,5 t. Vand 11,0 t. Max hast. 100 km/tim.

Det er her bemærkelsesværdigt, at tenderens dimensioner er nøjagtig de samme som K-maskinerne, således at ombygning uden videre kunne foretages, og vel nok et af de første eksempler på standardisering af banernes rullende materiel.

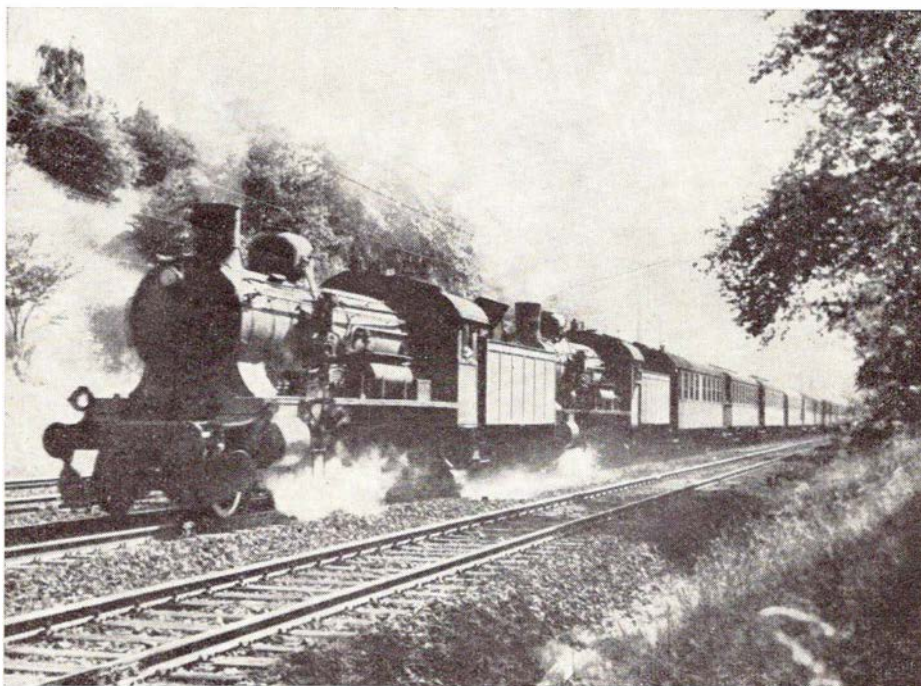
Man tog derved den overordentlig sårbare krumtapaksel med, for at få hjulsliddet formindsket. Dette opnåedes også i en væsentlig grad, hvilket også modtoges med tilfredshed af lokopersonalet, der blev fri for de rystelser som K-maskinerne havde ved tophastighed som følge af de frem- og tilbagegående bevægelser af massedelene i disse maskiners ydre gangtøj. C-maskinen fik også et betydelig roligere løb end sine forgængere, hvad der bl. a. har været medvirkende årsag

til, at disse 700-numre var nogle af de sidste 2-B loko, der forsvandt fra iltogskørslen på hovedlinierne.

Selv efter P-maskinens revolutionerende indsættelse i den daglige drift, blev det nødvendigt at bygge flere C-maskiner. Det havde nemlig vist sig, at på visse kortere strækninger som f. eks. Nordbanen, var den stærke og meget tunge P-maskine ikke nær så effektiv som C-maskinen, der ved normal belastning var velegnet til at fremføre tog, der standsede ved alle stationer. Med sine store hjul var P-maskinen alt for længe om at få farten op efter hver standsning.

De 14 følgende C-maskiner blev leveret i 1909 fra Berliner Maschinenbau A.G. i Berlin (Schwarzkoef) sammen med en levering D-maskiner, der samme år blev indsat i driften. På trods af, at disse maskiner var de første i Danmark bygget med overheder, og at man i mange år havde eksperimenteret med denne forbedring rundt om i Europa, lod man alligevel anden serie af C-maskinerne bygge som de første, altså som våddamploko. Hermed var så det sidste 2-B loko leveret til DSB.

I årene, der er gået siden, gennemgik C-maskinerne flere gange små ændringer ligesom de øvrige loko. For det første, det vil sige under og efter første verdenskrig, blev maskinerne forsynet med overheder og senere en opbygning for kullene i tenderen, medens man i årene for 1943 lod den oprindelige vacuumbremse udveksle med en tryklufsbremse. Heller ikke den lille »firkantede« dom gik ram forbi, for også C-maskinerne er efterhån-

2 P-maskiner

Foto: Dan

Ved De, at

LEGO-børn

leger bedst!

den blevet forsynet med anlæg til tryklufsforsandning. På nogle af maskinerne har man gjort forsøg med hvælvet rist, hvilket skulle medføre et bedre leje for fyret under kørslen.

Også i C-maskinernes antal er det svundet stærkt, siden diesellokoene kom til landet i midten af 50-erne, så der er nu kun nr. 708, 710, 712 og 717 tilbage af de 19 »Holbækmaskiner«, som de populært er blevet kaldt på grund af litra-bogstavets identitet med bilernes indregistreringsbogstav i Holbæk. Dog er nr. 715 nu blevet reserveret Jernbanemuseet og henstår i Næstved. Nr. 708 er varm reserve i Ro. Nr. 710 er varm reserve i København, og nr. 712 og 717 er i drift i Kalundborg.

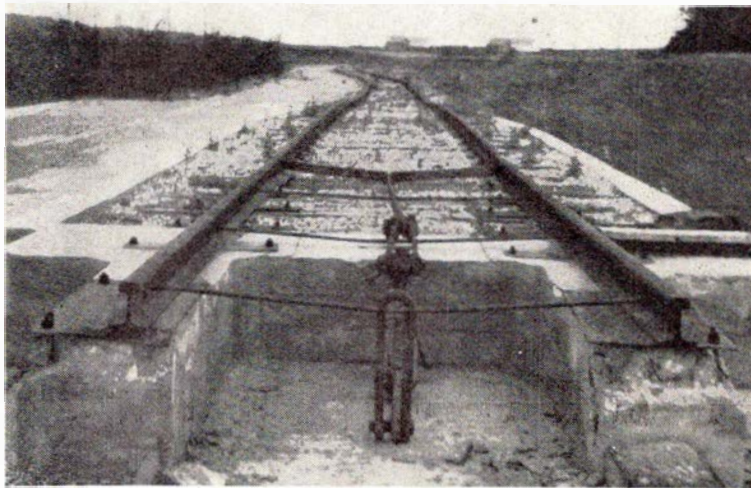
Der er altså kun 4 stk. tilbage, der kan køre, men en trøst er det dog, at nr. 708 og 710 for ganske nylig er blevet S-repareret, og lad os håbe, at disse loko endnu i en årrække er at finde blandt driftsmaterialet til glæde for såvel dampvennerne indenfor DSB som udenfor.

Jens Gadmar.

bane, men amt og kommunerne får først lejlighed til at undersøge, om de ønsker at købe bygningerne. For vinteren satte ind, nåede man at fjerne sporet på banen indtil de sidste 5-6 km for Sønderborg.

- når toldvæsenet på Gb flytter ud til den nye toldbygning i Vadsbygade, har DSB planlagt at bygge et nyt kæmpepakhus på den nuværende toldbygningens grund.

En utidig »VOGNBJØRN«

Set mod Trustrup sommeren 1945

Foto: P. Thomassen

I få linier...

- styrelsen for SJ har bestemt, at betegnelsen rällbuss - skinnebus - skal udgå og erstattes med motorvogn.
- den 27. februar søsattes i Lybæk den nye færge, der fik navnet »Gedser«, til den nye overfart mellem Gedser og Lybæk. Det bliver en af øjeblikkets mest moderne færger med bl. a. en »sky-bar«, der indrettes i toppen af færgens skorsten!
- der har været mange klager over manglende varme i de vogne hvormed morgentogene fra Hillerød forstærkes. Der er nu bygget et forvarmningsanlæg, der sørger for at varmen vedligeholdes i de 16 vogne, der står natten over i Hillerød.
- der er mange, der vil købe stationsbygningerne på den nedlagte Mønmark-

En lille rejse i tid og rum må indlede dette.

I tid tilbage til verdenskrig II. I rum til det dejlige Djursland. Bjornens ejer - mere velkendt end velset - var besættelsesmagten, og startsporet til denne vognbjørn fandtes, når vi fra Trustrup kørte med ETJ mod Ebeltoft.

Ikke langt skulle vi køre, umiddelbart forinden banen passerede Århus-Grenå landevej stak bjørnesporet fra til højre, delte sig i to, modtes atter i et og endte direkte i en cementrampe som blokvognen startede fra.

Det var flyvepladsolie, der skulle løbe den vej, men - ha - efter sigende blev kun een tankvogn udkørt, idet blokvognen efter ca. 50 m kørsel sank i den bløde vej, og tankvognen lagde sig på siden.

Så måtte næste skaktræk overvejes, det blev spor til flyvepladsen.

Forinden dette omtales skal vi lige notere, at ovennævnte Århus-Grenå landevej sidst i 1940'erne passerede ETJ i form af et trinbræt, hvor DSB-rutebilerne og privatbanetogene efter aftale korresponderede. Besparelse: 1 togpar på Grenå-banen. Skaktrækket alias Tirstrupbanen.

Tænker vi os at køre videre mod Ebeltoft, ville vi ca. 500 m nord for Gravlev station møde sporet, endnu kun udformet som en simpel tilslutning, fra højre side, men planlagt endende i en jordvold parallelt med banen og med tilslutning i begge køreretninger, således, at de 2 skråforbindelser skar hinanden, altså ikke noget regulært omløbsspor.

Disse tanker blev ikke omsat i praksis,

Werner Schwartzlose

GEDSER

„De Danske Østersøfærger“

Restaurationen

K. BJØRN JENSEN

Thisted

SALON SOLHØJ

Solhøjvej 25, Thisted, tlf. 2082
1. kl. holdbar individuel hårpøje
Nobel betjening

SHELL SERVICE STATION

Rutebilstationen Thisted
Dr. Louisegade 12 – Tlf. Thisted 1591
Benzin – olie – vask

FODPLEJE

Fodplejespecialist fru Hanne Collin
J. P. Jacobsensgade 2, Thisted
Aut. af Den alm. danske lægeforening

Rosenbergs Farvehandel

Richard Mønster
Brogade 1 Thisted Tlf. 211
Tapeter – farver – persiener
linoleum

Thisted Værktøjsmagasin

v. Knud Mortensen
– et godt sted at handle!
Storegade 10, Thisted. Tlf. 400

LEMVIG MOTOR-COMPAGNI A/S

Østergade 15 Lemvig
tlf. 343 og 323

ESSO Service Station

Vestergade 40, Lemvig, tlf. 824
Benzin – olie – vask
smøring

Hørdum Autoopretning

Leif Søgaard – tlf. Hørdum 66
Karosseri-, smede- og pladearbejde
opretning

Jernbanepersonalet anbefales

ESSO Service Station

Holstebrovej 56, Struer, tlf. 5 08 75
Benzin - olie - vask - smøring

AUTO-VÆRKSTEDET

Sv. Ove Sørensen
Grønnegade 13 Nykøbing Mors
Tlf. 673
Alle mærker repareres
Bremse- og koblingservice

ligesom det mod nordvest løbende flyvepladsspor ej heller nåede at blive sporlagt på mere end 800-900 m. Noget længere nåede ballastarbejdet, idet dette f.s.v. angår underlag næsten var afsluttet ved krigsende.

At ballasten bestod af flyvesand er ikke nogen vittighed!

Februar dagbogen

Gedser d. 7. febr. Ved middagstid gled en af stationens rengøringsassistenter, fru H. Mika, i det glatte fore og faldt samtidig med, at en rangermaskine kørte frem. Hun pådrog sig forskellige kvæstelser og blev indlagt på centralsygehuset i Nykøbing F.

Gråsten d. 15. febr. En tysk bilist fra Husum kørte i dag over banen, skønt det rode lys blinkede for et kommende tog. Med en fart af 120 km i timen passerede han overskæringen kun to meter før toget. Han fortsatte kørslen, men blev tilbageholdt af politiet i Kruså. Han blev i dag idømt en bøde på 400 kr. og fradømt retten til at fore motorkøretøj i Danmark i et halvt år.

Kalundborg d. 14. febr. Juelsminde—Kalundborg liniens nyeste færge »Kalle« grundstodte i morges ved Samsø og beskadigedes så alvorligt, at den måtte på værft i Nakskov.

Den 16. febr. ved midnatstid udbrod der brand på færgen »Julle«, hvor der

gik ild i en lastbil læsset med træuld. DSB-færgen »Prinsesse Anne-Marie« ilede til hjælp ved slukningsarbejdet. 13 brandmænd fra Kalundborg sejlede til hjælp, så det lykkedes ret hurtigt at få ilden under kontrol. Lastbilen brændte delvis og en personbil ødelagdes. Der vil for fremtiden være brandvagt på færgens bildæk.

Nykøbing F. d. 17. febr. Under optoning af sporskifter på Nykøbing F. st. eksploderede en gasflaske, der røg 50 m op i luften og sprængtes i stumper og stykker, men ingen blev ramt af disse.

Lunderskov d. 22. febr. Ved 16-tiden kørte et MY-loko i et blindspor over stopklodserne og endte i jordvolden. Hjælpemandskab fra Fredericia fik i løbet af tre timer maskinen på spor igen.

Kauslunde d. 25. febr. Da et godstog fra Nyborg kørte ind på sidespor i Kauslunde for at blive overhalet af et eksprestog, afsporede en varmløbet godsvogn i et sporskifte, hvorved den og den efterfølgende vogn begge væltede og spærrede begge hovedspor. 1000 rejsende blev i nattens løb befordret i rute- og taxabiler mellem Middelfart og Ejby. Ved 8-tiden kunne der atter køres i det ene spor, og ved middagstid var begge spor farbare.

Norresundby d. 28. febr. Et rangertræk blev i dag påkørt af en lastbil på overskæringen ved Slagterivej. Både blinklys og klokke var i gang og en lastbil var stoppet op for at lade rangertrækket passere, men alligevel kørte lastvognen uden om denne og ind i siden på en godsvogn. Der skete kun materiel skade.

Den ny LETMETAL MANDSKABSVOGN:

„SØNDERJYDEN“

- De rigtige maal
- Beklædt med letmetal, som er uforgængeligt og saltvandsbestandigt
- Lille egenvægt trods svær konstruktion
- Ringe vedligeholdelse
- Leveres i forsk. størrelser

Letmetallvognen „SØNDERJYDEN“ med de mange anvendelsesmuligheder. 1. kl.s udførelse til billigste fabrikspris.

Se den foran Aarhus-Hallen (udstillingen Huset 62) eller skriv efter brochure og prislister.

☎ H. P. JØRGENSEN . RØDEKRO . Tlf. (046) 6 22 58 ☎

Lundby d. 28. febr. Ved midnatstid kørte et eksprestog i tæt tåge forbi stop og mod bagenden af et godstog, der holdt på Lundby st. Som følge af den tætte tåge, havde toget kun ringe fart på. Den

bageste godsvogn blev noget beskadiget og eksprestogets MY'er mistede luftslangerne. En dame i toget fik en kuffert i hovedet, da den faldt ned fra bagagettet.

nye bus er en erstatning for den skinnebus, der brændte den 17. juli i fjor ved St. Merløse under meget dramatiske omstændigheder.

Den nye bus er fabrikeret af Hilding Carlsson, der var den første, der byggede skinnebusser i Sverige. Den blev hentet til Danmark i november og har siden gennemgået en restaurering på privatbanernes værksted i Holbæk.

Bussen er godt 11 år gammel og har gået den første del af sin levetid på Grängesberg-banen, som strækker sig fra byen Grängesberg til Öxelösund med Eskildstuna liggende midtvejs. Grunden til, at svenskerne har kunnet afhænde bussen, var ikke den, at den havde udtjent, men at de svenske baner gik over til elektricitetsdrevne tog.

Hvor meget bussen har kostet privatbanerne, er endnu ikke endelig opgjort, men dens pris som ny var 250.000 sv. kr.

HTJ skal have købt en ny påhængsvogn, idet de påhængsvogne, som banen ejer for tiden, ikke kan gå sammen med den nye bus på grund af dens bremsesystem. Privatbanerne har solgt en påhængsvogn til Jylland, og det er meningen at anskaffe en anden derovre fra, hvis bremsesystem kan tilpasses den nye bus.

Den nye bus har elektrisk, pneumatisk, hydraulisk bremsesystem.

Remisebrandene

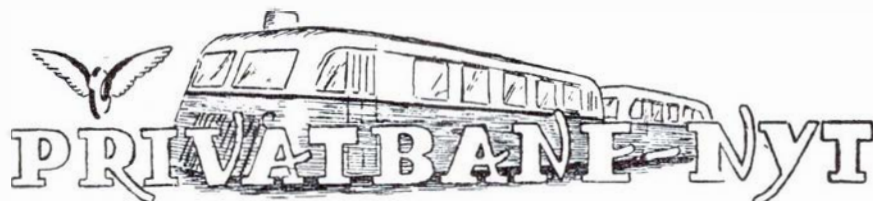
i Køge og Hårlev skyldes efter politiets undersøgelser overophedede kakkellovne i motorvognene.

Belæssede vogne

Banetransporten »BATRA« A/S, København Gb, har nu overtaget godsekspeditionen »Danmark«. Begge selskaber videreføres under navnet:

A/S »DANMARK«
belæssede vogne

med speditør M. Kristoffersen, København, som direktør.

Skævinge d. 6. febr. Ved godt 13-tiden blev en lastbil påkørt af skinnebussen fra Frederiksværk på en privat overskæring vest for Skævinge. Vejret var meget tåget, og de to mænd i bilen var enige om at standse foran overskæringen for orientering af tog. Trods ringe fart gled lastbilen videre ind på sporet, hvor skinnebussen drejede den to gange rundt og knuste den fuldstændig. Det lykkedes den ene af de to mænd i bilen at springe ud, medens den anden slyngedes ud gennem den åbne dør. Han pådrog sig kun nogle lettere skrammer. Skinnebussen kunne kort efter fortsætte til Hillerød.

Frederiksværk d. 10. febr. I eftermiddag påkørtes en personbil, der var på vej ud fra stålvalseværket, på dettes overskæring af toget til Hundested. Bilen blev drejet et par gange rundt, og en mandlig passager i den blev slynget ud ad vognen og ud i sporet og var dræbt på stedet. Foreren af bilen konintet til. Der var både lys- og klokkesignal ved overskæringen.

Pandrup d. 21. febr. En personbil, hvori befandt sig fire mennesker, kørte ved 13-tiden mod skinnebussen fra Hjør-

ring. Bilen blev slynget bort fra banelinien og havnede et stykke inde på marken. Bilens døre sprang op, og to af passagererne blev slynget ud på marken. Efter behandling på sygehuset viste det sig, at alle i bilen var sluppet nogenlunde helskindet fra uheldet. Der er ikke blinklys ved denne overskæring.

Bogense d. 26. febr. Den 24. december i fjor kørte en lastbil ind i siden på skinnebussen ved Mejlskov st. Ingen af passagererne kom alvorligt til skade, og føreren slap med en hjernerystelse. Ved retten i Bogense idømtes han en bøde på 200 kr. for manglende agtpågivenhed. Skinnebussen blev så alvorligt beskadiget, at den ikke kommer til at køre mere. Karosseriet blev delvis knust og dels slået skævt, så det ikke kan repareres for en rimelig pris, idet det vil koste over 100.000 kr. at reparere den. Da vognmandens lovmæssige ansvarsforsikring kun dækker højst 60.000 kr., bliver det således et alvorligt tab for vognmanden.

Høng—Tølløse jernbane har nu indsat en svensk skinnebus med plads til 62 passagerer på ruten Holbæk—Slagelse. Den

Hurtigtransport med gratis udkørel

på Statsbanernes rutenet samt på følgende privatbanestrækninger:

Lollandsbanen—Sakskøbing—Maribo—Nakskov
Hillerød—Frederiksværk—Hundested,
Haarlev—Store Heddinge—Rødvig—Faxe—Faxe Ladeplads
Århus—Odder—Hou og Randers—Hadsund

Kristoffersens belæssede vogne

Telf. BY. 5467

SPOR 56-57

Telf. C. 12.544

Skanderborg

Spare- og Laanekassen

for
Skanderborg og Omegn
Telf. 37

Møbler og tæpper
i nye omgivelser

Axel Sørensen & Søn
Banegårdsvej 17-19, Skanderborg
Tlf. 192

Fa. OTTO REPIEN

v/ Hugo Mortensen
Guld - Sølv - Ure - Optik
Adelgade 100, Skanderborg. Tlf. 234

ØRSTING AUTOLAKERING

Fr. Colliander Ørting - Tlf. 67
1. kl. arbejde
til rimelige priser

UNO - X

Vester Engvej 5, Vejle, tlf. 2744
Benzin - Olie - Service
Biler uden fører - tlf. Vejle 2463

Arthur Davidsen

Radio og fjernsyn
Grejsdalsvej 23, Vejle, tlf. 3980

Aage Andersen

Bagermester
Haderslevvej 89 - Kolding
Altid friskbagt brød og kager
Bestillinger modtages, tlf. 1470

Ove F. Schmidt

Bagermester
Kongebrogade 39, Kolding, tlf. 2028
1. kl. lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle

EJLER KEHLET

Køb og salg af brugte
motorcykler
Ved Stormklokken 2, Haderslev

Haderslev Knallertcentral

Eneforh. af Velo-Solex
Gåskærgade 38 - Haderslev
Telefon 2 41 14

MODEL JERNBANE

Vi bygger en Tgs-vogn

Så skal vi igen til at tale lidt om vognbygning. Som forbillede denne gang har vi valgt statsbanernes Tgs, der med sine 21,3 m er statsbanernes længste 4-akslede godsvogn.

Af hensyn til de læsere, der ikke har lejlighed til at kigge i DSB's fortegnelse over det rullende materiel, må vi hellere bringe en afskrift af vognens generalieblad.

Nummer, byggeår og -sted:
nr. 9201-9210, år 1941, Scandia
nr. 9211-9240, år 1950, Scandia
bundflade 53,8 m
læsselængde 19,90 m
læsebredde 2,70 m
sidehøjde 0,45 m
last 40.000 kg
tara ca. 23.600 kg
nedklappelige sidevægge
aftagelige endevægge
længde over puffer 21,30 m
afstand mellem bogiecentre 14,20 m
trykluftbremse
håndbremse.

Som man ser af vognens byggeår, er typen forholdsvis ung af år. Før den tid klarede man sig med de noget kortere Tga,

der daterer sig helt tilbage til 1886 og Tgc, der i et antal af 70 stk. er bygget i årene 1896-1927.

Begge disse typer har en læsselængde på 12,4 m.

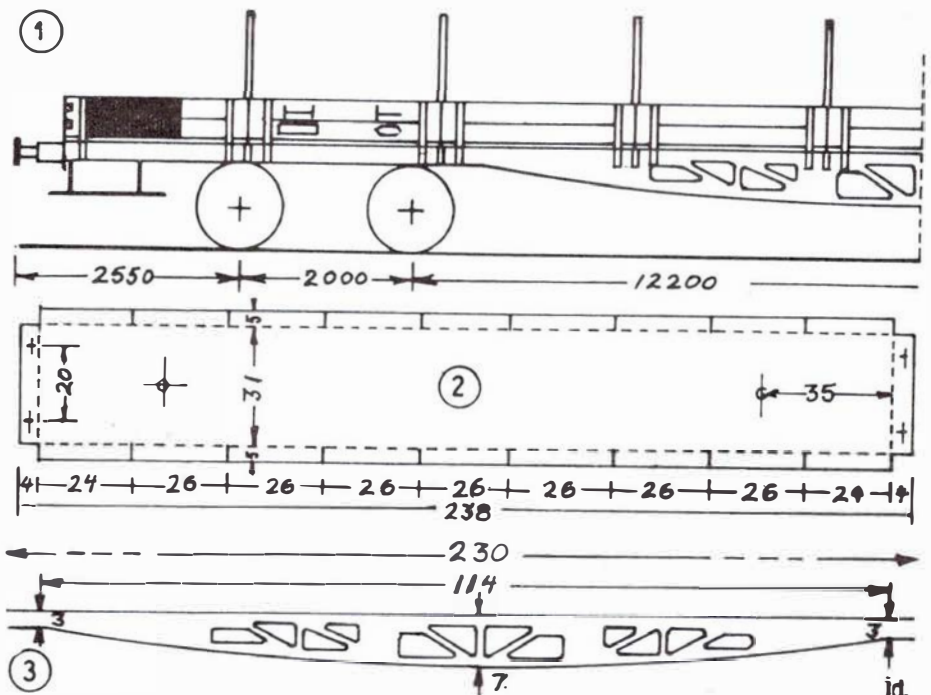
Senere, nærmere betegnet i 1931 fik man litra Tgt, på hvilke læsselængden er 15,1 m.

For samtlige nævnte litra gælder, at de er beregnet til transport af langods, såsom skinner, rør, skibsmaster, entreprenør gods som rambukke, udliggere til kraner m. v.

Vognene kan selvfølgelig anvendes i forbindelse med lobere.

Man har jo altid haft langt gods ved banen, men man har derimod ikke altid haft lange vogne. I gamle dage klarede man sig med vogne med vrideskammel. F. eks. havde statsbanerne omkring århundredskiftet knapt 140 stk. af sådanne vogne, nemlig litra Tb og Tc, begge med lastevne 10 tons.

Tb-vognene havde en akselafstand på kun 2,75 m mod Tc-vognenes 3,66 m. Vognene anvendtes altid sammenlæssede, undertiden sammenkoblede ved hjælp af en løs trækstang. Til de korte Tb-vogne hørte der en trækstang på 0,6 m og en på 3,77 m. Til de noget længere Tc-vogne kun en trækstang på 0,6 m. Ved benyttelse af 3 Tb-vogne, sammenkoblet med to trækstænger à 0,6 m, måtte de befordrede genstandes længde være indtil 23,6 m.

Arbejdstegning 1, 2 og 3 til en T_g-vogn

Byggevejledning

På grund af pladmangel bringer vi kun den ene halvdel af Tgs-vognen, fig. 1. Tegningen er udført i HO-Storrelse. De anførte mål er originalmål.

Vi går straks i gang med fremstillingen af vognbunden. Denne udskæres af vort sædvanlige materiale, 0,5 mm zinkplade, og efter målene på fig. 2.

De punkterede linier på figuren er bukkelinier, efter hvilke vi i hver ende ombukker en 4 mm høj pufferplanke. Og denne bukkes altså nedefter.

Ver pladernes langsider saver vi først i hver side 8 vinkelrette snit i en indbyrdes afstand af 26 mm fra kant til den punkterede linie. Dette sker med en meget tynd nedstrygerklinge, f. eks. 0,3 mm.

Disse snit markerer mellemrummene mellem vognens sidelemme.

Rent praktisk etbyder disse snit en uhyre lettelse ved bukningen af sidelemmene, idet det er betydeligt nemmere at ombukke en højst 26 mm lang kant, end det er at ombukke en kant på 230 mm's længde.

Bukningen af såvel pufferplanker som

sidelemme sker ved hjælp af en skruestik. Husk her lige at hjørnerne skal være skarpe.

Mon det er nødvendigt at sige, at sidelemmene bukkes opefter, altså modsat pufferplankerne.

Herefter borer vi huller til puffer og bogiecentre.

Vi anvender cylinderpuffer, der enten nittes eller loddes fast. Pufferafstand 20 mm.

Bogiecentrets afstand fra pufferplanken er 35 mm.

Herefter går vi i gang med længdedragerne. En sådan er i udsnit vist i naturlig HO-storrelse på fig. 3. Vi formoder, at det viste udsnit er tilstrækkeligt for udførelsen af længdedrageren, idet længdedragerens endestykker blot er 3 mm høje, som vist på figuren, og den samlede længde 230 mm.

Længdedragerne fremstilles af 0,5 mm zink eller endnu bedre af 0,5 mm messing. Udskæringerne foretages dels ved udbo- ring, dels ved hjælp af nålefile.

J. B. Dyrkilde.
(Fortsættes).

rigtige belysningstider. Lad derfor afstanden f. eks. være 20 cm.

Når man begynder kopieringen, da vælg et negativ, der er særlig godt eller som forekommer at være særlig godt, husk vi er begyndere og skal lære af vore fejl.

Vi lukker det hvide lys og tænder morkekammerlyset.

Nu åbnes for papirpakken og der tages et stykke normalt papir frem (der findes jo forskellige slags papirhårdhedsgrader), og for ikke at komme galt afsted ved at tænde det hvide lys, pakkes resten ind igen med det samme. Vi åbner kopirammen og lægger først negativet ind med den blanke side ned imod glasset, derefter lægges en maske over for at få hvide kanter om billedet, og så lægges papiret med hindsiden ind mod negativets hindside. Vi lukker kopirammen til igen og kontrollerer, at den slutter godt til, altså danner god kontakt, deraf navnet. Vi lægger rammen ind under lampen med glassiden opad og tænder for det hvide lys. Der tændes f. eks. i 5 sek. ved at tælle en og to og tre o.s.v.

Papiret tages ud igen og lægges nu forsigtigt ned i fremkalderen. Vædsken skal endelig dække hele papiret for at få en jævn fremkaldelse over det hele. Efter få sekunders forløb begynder billedet at vise sig, og har vi belyst det korrekt, vil det være fint med de rigtige toner overalt i lobet af ca. eet min.

Hvis man har lavet et stoppebad, flyttes papiret over i dette, og fremkaldelsen stopper med det samme; har man ikke dette bad, flyttes det hen under vandhanen og skylles godt ud i et par minutter eller det lægges over i et fad med vand og skålen vugges frem og tilbage i nogle minutter.

Nu går billedet videre til fixerbadet, hvor det skal ligge i ca. 10 minutter under stadig bevægelse. Allerede efter at papiret har ligget i ca. eet minut i fixerbadet, kan lyset tændes og resultatet studeres. Hvis det er klart og gengiver alle tonerne fra lys til mørk, er aftrykket lykkedes. Men hvis det er blegt og mudret i tonerne, skal det have lidt længere belysningstid. Om-

FOTO hobby

Kopiering

Sidste gang nåede vi at omtale en kopi-kasse, og denne gang skal vi så til at fremkalde vore negativer til rigtige billeder.

Da kontaktpapir er betydelig mindre lysfølsomt end filmens hinde, kan vi udmærket bruge en forholdsvis stærk morkekammerbelysning. En morkekammerlampe gul-orange eller rød-orange eller helt rød, er en god belysning. Den kan være anbragt i en lampefatning ca. 1/2 m over arbejdsbordet.

Fremkalder og fixerbadet tilberedes som vi før har nævnt under filmfremkaldning. Der findes som bekendt forskellige fremkaldere, men fremgangsmåden er den samme for de forskellige fremkaldere.

Drej det sig om mere end et par en-

kelte aftryk, må det tilrådes at lave et såkaldt *stoppebad*. Dette bruges i stedet for skylningen imellem fremkaldelsen og fikseringen, og laves som et 28 % iseddikebad. Dette bad standser øjeblikkelig fremkaldelsen ved at neutralisere den kali, der findes i fremkalderen, og det medvirker endvidere til at forlænge fixerbadets levetid og effektivitet. Papir absorberer et større kvantum kemikalier end film. Det er derfor nødvendigt at udvise større omhyggelighed ved fixering af papir og ligeledes skylning.

Kopiering er en meget enkel proces. Vi anbringer en lampe med en 25-40 watt pære over kopirammen, det er vigtigt, at denne lampe holdes i den samme afstand hele tiden af hensyn til udregning af de

FYENSKE PRIVATBANER

Odense-Kjerteminde-Martofte - Nordvestfyenske Jernbane -
Nordfyenske Jernbane
med tilhørende bilruter kører til SKOV og STRAND
TELEFON ODENSE 11 87 11 - BOGENSE 89

- * 12 mdr.s garanti på radio og TV
- * 24 mdr.s garanti på billedrør
- * 10 % ved kontant
- * 12 mdr.s rentefri konto
- * Kæmpepris i byttehandel på Siemens, Gratz og Blaupunkt

DE OPNÅR FLEST FORDELE hos

COMBI
GRADIO & TV

HAVNEGADE 93 ESBJERG
Telef. 2 76 76 - 2 86 86

Aarhus

Flemming
Graugaard

TANDTEKNIK

Frederiks Allé 164 . Århus
Telf. 3 36 65

AUSTIN MINI-CAB

3 kr. inden for bygrænsen
45 øre pr. km på landture
(fem pers. Austin Cambridge vogne)
AUSTIN MINI-CAB, Århus. Tlf. 3 65 14
hele døgnet

Tandlæge

C. C. RAUNDORF

Nørrebrogade 22 – Århus C
Telf. 3 36 60

KOLONIALFORRETNINGEN

v/ Käte Metzdorff
Carl Bertelsensg. 1, Århus, tlf. 4 34 05
Vin – konserver – tobakker
Husk vor ekstrafine kaffel

Urmager G. HOLST's Etf.

Svend Nielsen . Frederiksgade 48
Århus
Fineste reparationsværksted
Telefon 2 94 14

MEJERIUDSALGET

v/ Grethe Nielsen
Nordborggade 20 – Århus
Kun 1. kl.s mejeriprodukter
Telefon 4 24 13

Spis på K F U M

Klostergade – Århus – Tlf. 2 14 16
God og rigelig mad til rimelige priser.
Pensionærer modtages.
SELSKABSLOKALER

Vi kører med

I/S Aarhus Minibiler
Tlf. 2 22 00

Ring 6 20 40

så la'r det sig gøre . . .

Alt malerarbejde udføres
fagmæssigt, solidt til rimelige
priser

Mm. K. Roesen, Ydre Ringgade 110,
Århus – Tlf. 2 70 23 og 6 20 40

Arbejder Spare- og Laanekassen for Aarhus og Omegn

Spørg i øst – spørg i vest

C. A. Jensens KAFFE

er bedst

Stadion Allé 1, Århus. Tlf. 3 58 21
Altid stort udvalg i konserver

HELGE PAULSEN

Aut. El-installatør
Harald Jensens Plads 1 A
Århus – Tlf. 3 04 15

Vi bygger Deres hus –
til forud fastsat pris. Tal med os om
Deres planer, og lad os se, om de kan
realiseres.

Trods byggestop – byggemulighed
i dag.

Aage Hee, Mandalsvej 30, Århus N
Telefon 6 37 81

Vi mødes i

E - B - M

Østergade 1, Århus, tlf. 2 17 77

Drejer det sig om legetøj –

GIRAFFEN

Borgergade 11, Århus, tlf. 3 27 16
Stort udvalg i legetøj til piger
og drenge

Se på kvaliteten – det gør vil

REFFINA VASK

– en kvalitetsvask
Jægergårdsgade 71 – Århus,
tlf. 3 29 89

Våd vask – tør vask – rullevask
De ringer – vi henter og bringer

Er gulvet grimt og skummel så ring til Hummel

Læssøesgade 51, Århus, tlf. 3 69 36
Gulvafslibning – plasticlakering
støvfri maskiner

Robert Christensen's MØBELMAGASIN

Mejlgade 25, Århus, tlf. 2 23 35
Møbler for alle hjem

Spar 25 % – kør Mini Taxi
Ta' ud i landet og nyd naturen
la' BYENS BILER gi' tilbud på turen

MINI TAXI

Byens biler

Århus – Telf. 4 50 00

Hartvigsen
RADIO TV SERVICE
Fredensgade 29 . Tlf. 2 81 21

„ELGA“

Elektro-galvanisk behandling
mod håraffald og skæl
for damer og herrer

Anna Engel KOSMETIK

Banegårdsplads 20, Århus
Tlf. 2 68 60

Specialforretning i alt i rustfrit stål

Kunstgenstande i teaktræ.
KENNETH: Import – Export
Bruunsgade 47, Århus. Tlf. 2 16 50

B. TØNNESEN

Murermester
Grønnegade 85 – Århus
Tilbud på isolerings- og facadearb.
gives uden forbindende
Telefon (061) 2 57 18 og 4 43 18

Carita

Viby Kjøleatelier v/ Amtoft Nielsen
Byvangs Allé 7 – Viby J.
Telefon 4 39 45

SKOMAGEREN

Rosenvangsalé 202 . Højbjerg
Telefon 7 15 74
1. kl.s arbejde – Rimelige priser

Nu kæles der for Deres bil i Brabrand

100 m vest for Vest-Teatret
Smøre- og vaskehal med gennemkør-
sei, omhyggelig smøring med Castrol.
Vi har Molub-Alloy smøre service.

UNO-X Auto-Centret ½

J. P. Larsensvej 1, Brabrand
Tlf. 6 17 73

vendt dersom tonerne er for mørke og sorte, da skal det have lidt kortere belysningstid. Det kan også være, at der skal benyttes en helt anden slags papir.

Fremstil et nyt billede for at finde ud af fejlen. Anbring et nyt fotopapir i kopi-rammen og tag et stykke karton og læg det halvt hen over rammen, inden der tændes for det hvide lys. Tænd derefter og tæl til 2 sekunder, flyt kartonnen et lille stykke, så mere af papiret kommer til syne, tæl stadigvæk i sekunder og flyt kartonnen for hvert sekund, indtil hele papiret er belyst. Fremkald derefter dette stykke papir og se hvilken belysning der er den rigtige ved at bedømme de fremkaldte partier på papiret. Lykkes det trods denne foranstaltning ikke at få et ordentligt billede ud af det, må der skiftes til et andet stykke papir af en anden hårdhedsgrad.

Knud Sidal.

D.J.I.F.s hobbyafdeling

indbyder alle medarbejdere indenfor DSB til deltagelse i »Nordisk Jernbane-fotografamatorers Udstilling og Konkurrence«, som afholdes i Århus i dagene 9.-11. juni d. å. Sidste frist for indlevering af fotos er 11. maj. Tilmeldelsesblanket og nærmere oplysninger fås hos hobbyafdelingens sekretær, Gunnar Aarslev, Riisvangallé 49, Århus N.

Kære foto-ven – Harald

Det er med overordentlig stor glæde, at jeg læser dit lille indlæg i januar-nummeret. Det er dejligt at se, at der er interesse fra læserne af bladet.

Du skriver, du ikke vil starte en diskussion, og det vil jeg heller ikke regne med, der kan blive tale, for her drøfter vi blot de forskellige problemer, vi har at slås med i vor hobby.

Jeg vil dog gerne svare på dit indlæg, for at ingen skal være vildfarne med hensyn til hvad jeg har skrevet.

Forst skriver du, at jeg måske er lidt for videnskabelig. Det er det eneste, jeg er lidt ked af at få at vide, for det siger sig selv, at når man skal lære en ting lidt nøjere at kende, så må man da også gå en lille smule i dybden, og ikke blot nøjes med det sædvanlige hele tiden. Du er

bange for tal, kan jeg forstå, men de tal jeg har anvendt er nødvendige for at vide lidt om filmhastigheder o. l. Der skal nok være mange, der er lidt længere fremme end på begynderstadiet endnu, dem skal vi jo også interessere os for.

Med hensyn til at du sværger til Agfa materialer, da er det synd, at du ikke kan lide deres fremkalder, for den er skam også udmærket. Iøvrigt vil jeg ikke fremhæve nogen specielle fabrikater, idet hver især, der har med fotohobby at gøre, må gøre deres egne erfaringer desangående. Jeg kan kun herfra spalterne give visse anvisninger. Den af dig anviste fremkalder fra Struer, vil jeg give blåt stempel. Jeg bruger den selv, men kan oplyse, at det er en Ilford opskrift. Jeg vil også gerne oplyse, at den tid du anviser på 5 minutter er vildledende, idet du skriver, at det er ID62 fremkalderen du omtaler. Denne fremkalder er en papirfremkalder, men kan også bruges til film, og i opskriften står der, at fremkaldertiden for f. eks. FP3 film er 5½ min. og for HP3 7 min.

Altså er det afhængigt af filmshastigheden, og det er netop her vi igen vender tilbage til mine tabeller i julenummeret, hvor vi kan læse os til, hvor længe en film skal være i fremkalderen o.s.v. Jeg vil dog gerne anbefale alle, der køber en fremkalder, lige meget hvilken, altid at gå frem fuldstændig efter forskriften for netop denne fremkalder, idet denne fremkalder er gennemprøvet i forvejen.

Du skriver, at du bruger en hurtigfixer, og at det kun tager 5 min. Det er helt rigtigt, at der findes en sådan. Den er lidt dyrere og lidt mindre holdbar, og når den er frisk tager det 2 min. at fixere og går gradvis op til 5-7 min. eftersom badet bliver slidt. Den er god, når man har travlt, men skal man lave mange billeder, kan man udmærket nøjes med den billigere og mere holdbare fixer.

Iøvrigt kan jeg fortælle, at man kan se, når fixeren er opslidt, ved at dryppe en dråbe 10% jodkalium ned i fixeren. Danner der sig hvide tåger, er fixeren slidt op og skal smides væk. Man kan også købe lidt lakmospapir og dyppe ned i fixeren. Bliver det ikke rødt, er fixeren også opslidt.

Kære Harald, du skriver, at du aldrig

har brugt iseddike eller sulfomidler for at få din film klar og pæn.

Det vil jeg gerne tro, men jeg vil gerne forebygge alle eventualiteter og hævde, at dersom man kommer ud for kalkpletter og uklarerheder, da er disse bade en nødvendighed. Der findes forskellig kalkindhold i vandet landet over, og jo større filmformater man bruger, desto sværere er det at få vandet til at løbe pænt af filmhinden, da er det et godt råd, at man ved, at disse ting kan forhindre de uønskede pletter.

Tipset med at klippe hjørner af filmen samt smøre spolens riller inden filmsindsætning er fine. Jeg vil gerne supplere dette tips med et andet, som jeg har fra et pressemørkekammer:

Skulle filmen alligevel sætte sig fast, inden man har fået spolet den helt op, da

De Skulle Bruge

KAMERERA OG FILM

DA FÅR

De Smukke Billeder

FOTO, forårshumør og ferierejser

24×36 kameraet, det foretrukne til farver og sorthvidt

Agfas nyeste Silette kr. 135,00

med indbygget blitzholder kr. 177,00

– eller med lysmålerautomatik

Agfa Optima kr. 363,00

Kodak Retinette kr. 381,00

fuldendt fremkaldelse og kopiering på moderne laboratorium

FOTO SPECIAL

Falkonerallé 62 – Vimmelskiftet 47 – København –

**Vognmandsforretning – Flytning – Opbevaring –
Spedition – Maskintransport**

Svend Poulsen

EGEGADE 3 – KØBENHAVN

Telefon *35 04 53

Privat: 35 60 20

Aabyhøj

N. C. Andersen

Aut. gas- og vandmester
Chr. Winthersvej 27 - Åbyhøj
telf. 5 58 04

Oliefyr - centralvarme
vand - gas - sanitet

Normand's køreskole

Hillman - Sunbird 62
Søren Frichsvej 81 - Åbyhøj
Telf. 5 53 48 (efter kl. 16)

Åbyhøj mest mod. vaskesalon

WASCATOR, Chr. Winthersvej 55,
Åbyhøj

WASCATOR - våd vask - tør vask
rullevask

WASCATOR henter og bringer overalt
Drej 5 80 59

Ompolstring af møbler

Syning og pålægning af gulvtæpper.
Thomsen Møbler,
Frodesvej 32, Åbyhøj

EGON HANSEN

statseksam. ejendomsmægler
St. St. Blichersvej 87 - Åbyhøj
Giro: 1095 61
Telf.: 5 79 57 - 5 75 55 (061)

AABYHØJ TAXA

Holdeplads: Torvet
anbefales

Ring 5 79 41

når De har brug for Taxa
På gensyn - Egon Ernst

Skovgårdsparkens Kiosk

Edithsvej 62 - Åbyhøj - Telf. 6 06 95
Håndkøbsudsalg fra Åbyhøj apotek
Sv. E. Andersen

Uden ANNONCERING

ingen forretning -
intet trives i hømmelighed . . .

Grenaa

ESSO Service Station

Randersvej, Grenå, tlf. 2 01 39
Benzin - olie - vask
smøring

Vi bruger produkter fra . . .

Grenaa Andelsmejeri

Nytorv 3, Grenaa, tlf. 2 12 22

Damesalon „MERCİ“

v/ Birthe Steffensen
Jyllandsgade 12 - Grenå
Nyeste permanent
Tlf. 2 56 80

SPAREKASSEN

for Grenaa og Omegn

Kontortid: 9-12 og 14-16
Fredag tillige 18.30-19.30
Lørdag kun 9-12 - Tlf. 2 14 44

Jernbanepersonalet anbefales

REKORD VASK

- bedre vask
v/ Marie Esphavn
Storegade 29, Grenå, tlf. 2 07 04

Aktieselskabet

FÆLLESBAGERIET

Grenå
tlf. 2 13 31

Jernbanepersonalet anbefales

„FLORA“ frugt og blomster

Storegade 3, Grenaa, tlf. 2 04 42
årstidens fineste produkter

CALTEX Service Station

Århusvej - Grenå - tlf. 2 11 85
Benzin - olie - vask og
smøring

Jernbanepersonalet benytter

SPAREKASSEN FOR AARS OG OMEGN

Indskudskapital 14.4 mill. kr.
Telf. Års *2 17 00

AARS Konditori

Himmerlandsgade 73 - Aars
altid lækkert brød og kager
Tlf. Års 2 10 75

Randers

HULTÉN SKJORTEFABRIK

Leverandør til etaterne
Kløstervej 40 - Randers - Tlf. 3725

Kiosk LERVANGEN

v/ C. H. PEDERSEN
Lervangen 56, Randers, telf. 6225
Dag- og ugeblade - Skriverekvitter
Telegrammer til alle lejligheder.

Paul Lai Sørensen

Smede- og maskinværksted
Vand, gas, sanitet, varme, olie
Markedsgade 20 Randers
Tlf. 2781

„DELIKATEN“

Danmarksgade 21, Randers, tlf. 1771
fineste hjemmel. pålæg -
viktualier og delikatesser

Osteforretningen

Alt i fine lagrede oste
bedst og billigst
Vestergade 35 . Randers . telf. 1635

LERVAREHUSET

Snaregade 1, Randers, tlf. 2 19 78
Antikviteter - Keramik
Vi har altid noget,
der har DERES interesse!

SKANSE-SALONEN

Ny indeh. Lis Freidahl
Strømmen 30, Randers, tlf. 2 91 56
Smuk og holdbar hårpleje

LEGETØJSHUSET

Stort udvalg i legetøj
til piger og drenge
Adelgade 59, Hobro. Tlf. 2 06 08

ODDER APOTEK

Tlf. Odder 4 10 09

Jernbanepersonalet anbefales

Odder Mini CAB

Åparken 12, Odder, tlf. 4 13 70

fyld et stort fad med vand, og dyp hele spolen med film og det hele ned i vandet (rent) og spol videre nede under vandet. I kan tro, at så går det let med resten. Slå vandet godt af og kom straks derefter filmen i fremkalderen.

Hvis overskriften vildleder lidt i artiklen »Kopiering«, er det fordi det er en fortsat artikel; jeg håber januar-nummeret har klargjort dette.

Jeg takker dig, Harald, for din interesse og for dine gode råd. Bliv ved med det, så kan vi supplere dem op her, det lærer vi af allesammen – og det er det, der er meningen.

Knud Sidal.

Personalia

Mommark Færge

Trafik ekspedient S. G. H. Andresen, Vester Sottrup, er udnævnt til stationsmester ved Mommark Færge, stmst. K. K. H. Jakobsen har søgt afsked på grund af alder.

Sønderskov

Trafik ekspedient K. A. Jensen, Årslev, er udnævnt til stationsmester i Sønder-
skov, hvor stmst. K. T. Glavind efter an-
søgning er flyttet til Hvorupgård.

Dødsfald

Rangerformand J. Christensen, fh Kh,
87 år.

Togfører K. V. Roth, fh Kh, 85 år.

Lokomester N. C. O. Bendixen, fh Ålborg,
83 år.

Lokofører R. A. Pedersen, fh Nyborg,
82 år.

Lokofører N. C. Knudsen, fh mdt Gb,
82 år.

Lokofører P. K. Hambak, fh mdt Gb,
81 år.

Lokofører O. T. J. Jørgensen, fh mdt. Gb,
80 år.

Portør G. F. Karlung, fh Kh, 76 år.

Banevogter V. A. Sørensen, fh Trekrone-
gade, 72 år.

Togfører C. Pedersen, fh Kh, 71 år.

Stationsmester N. S. N. Poulsen, Kliple-
v, 67 år.

Lokofører H. J. Löschenkohl, Næ, 65 år.

Vognopsynsmand J. P. Petersen, Øster-
port, 64 år.

Lokofører H. Rasmussen, Århus, 40 år.

O.trafikass. V. Mortensen, fh HP, Hor-
sens, 38 år.

Forenings-nyt

Almindelig Investeringsforening

I det forløbne år har foreningen haft en tilgang på 263 nye medlemmer, og foreningen har herefter 1699 medlemmer, der i alt har indbetalt 14.421.324 kr. eller gennemsnitligt ca. 8.500 kr.

Af foreningens fondsbeholdning er 21 pct. anbragt i bankaktier, 12 pct. i rederi-
aktier, 5 pct. i forsikringsaktier og 62 pct. i handels- og industriselskaber.

Det fremgår af den detaljerede fonds-
fortegnelse, at fællesformuen er placeret i 169 selskaber, hvoraf 59 banker, 18 re-
derier, 9 forsikringselskaber og 83 han-
dels- og industriselskaber.

Udbytter og renter har givet foreningen en indtægt på 640.660 kr.; efter regule-
ring for gebyrer m. v. og efter fradrag af
administrationsomkostninger, 73.243 kr.,
bliver der til fordeling 585.053 kr., sva-
rende til 4,3 pct. af de udbytteberettigede
indskud.

Foreningen har i det forløbne år del-
taget i 24 nyttegninger; desuden har fore-
ningen modtaget friaktier i 14 selskaber.

Regnskabet udviser en opskrivning af
medlemmernes indestående på 3,8 pct.,
hvortil kommer et udbytte på 4,3 pct. af
det pr. 1. januar 1962 bogførte indskud.

Nærmere oplysning om *Almindelig In-
vesteringsforening* fås ved skriftlig eller
telefonisk henvendelse til foreningens
kontor, Goldschmidtsvej 23, København
F., telefon (01) 71 36 46 (mandag-fredag
kl. 9-13).

BOG-anmeldelser

Kirsten Hüttemeiers

NYE

STORKOGEBOG

Fremads Forlag

Madam Mangors og frk. Jensens be-
tydning for dansk madlavning i gamle da-
ge var legendarisk, men en værdig arv-
tager til disse to kogebogs-beromtheder
er i vor tid Kirsten Hüttemeier. Med sin
ubestridelige sagkundskab står hun i dag
som den kogebogseksperter, hvis navn uvil-
kårlig falder én på læben, når man er i
bekneb for en idé eller et pålideligt råd
udi madkunsten.

Over 200 spændende opskrifter

Forlaget Fremad lancerer nu hendes
nyeste opus – Kirsten Hüttemeiers NYE
STORKOGEBOG – der tør siges at være
i særklasse. Dette værk er den hidtil stør-
ste 100 % danske kogebog – både i ind-
hold og omfang. Mere end 2000 opskrifter
på alt inden for kogning, stegning, bag-
ning og syltning ledsages af et overvæl-
dende antal illustrationer, hvoraf en stor
del er specialoptagelser i fornemme farver.

Dette store værk er hensigtsmæssigt ud-
styret i en indbinding, der tåler aftørring
og rensning, og som noget helt nyt le-
veres det i en praktisk og solid plastic-
kasette, der er lige til at montere i køk-
kenet, så husmoderen altid kan have fru
Hüttemeier inden for arms længde.

En kogebog for livet

Indholdet er bygget op efter et helt
nyt princip, der letter husmoderen i at

STENVAD *Kager*

— det store navn i SMÅkager

Kvalitets skurvogne

4—58 pers. til absolut konkurrencedygtige priser. - Bygges
også efter opgave og tilbud.

Bjerregrav Vognbyggeri

Møldrup - telf. Skringstrup 63

Tandlæge

ERIK ISAGER

Konsultation: 10-17. Lørdag 10-13

Frederiks Alle 142-144 - Århus - tlf. 3 60 80

finde frem til den rigtige sammensætning af maden, ikke alene til hverdag, men også til enhver tænkelig fest-anledning livet igennem: ved dåb, konfirmation og bryllup og alle de andre lejligheder, hvor der skal gøres noget ekstra ud af det kulinariske.

Sin vane tro har fru Hüttemeier gennemprøvet hver eneste opskrift, og heri skulle der ligge en garanti for, at den mad, der bydes på, virkelig passer til danske ganer og vaner. Hendes alsidige erfaring giver også tryghed for, at både den uovede Fru Nygift og den helbefarne Fru Sølvbrud kan få glæde af værket. Den travle husmor og de mange med udeerhverv er der også tænkt på, idet forfatterinden har lagt megen vægt på at finde frem til de retter, der kan klares i en fart og dog være tip-top og indbydende.

Mad-idéer for enhver pengepung

Der er mange idéer for den enlige og for de ældre, for familier med mange børn og beskedne budgetter, for dem der ønsker at »gi' sig hen« i madglæden, og for dem der skal »passe på vægten«. Bogen er simpelthen et skatkammer af mad-idéer. Med den som inspirator vil livretternes tal blive mangedoblet – også sidst på ugen eller måneden, for fru Hüttemeier kan tillige den kunst at lægge et madbudget for den slunkne pengepung; ikke mindst på denne måde kan hendes storkogebog tjene sin pris ind.

Schiene und Strasse 1962.

Verkehrs- und Wirtschafts-Verlag, Dortmund. 240 sider, ill.

For tredje gang har vi fornøjelsen ganske kort at nævne denne glimrende tyske trafik-årbog.

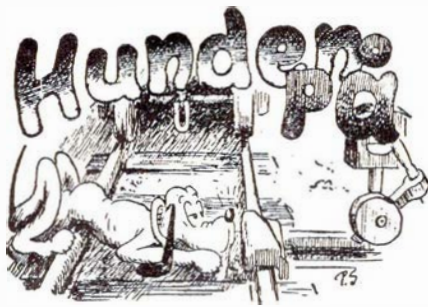
Denne gang skal vi fremhæve artikler om elektronteknikken og jernbanen, regionalbanerne (privatbanerne), store opgaver for de europæiske jernbaner, og specielt om postvæsen en artikel om postbefordringen i storbyer.

Guide to 1401 Programming.

John Wiley & Sons Ltd., London SW 1. 200 sider, ill., ca. kr. 50,00.

Daniel D. McCracken har skrevet denne bog for at lette adgangen til programmering af den populære IBM-elektronmaskine 1401 (det anlæg DSB netop har fået). Bogen er let tilgængelig men vel ikke helt tilfredsstillende for en uddannet »programmør«; den vil dog sikkert for den selvstuderende lette vejen til programmering.

Jas.

Næstsidste nyt

Tangløsning i Hvidovre

Dette er historien om en tang, en ganske almindelig billig tang af den slags, vore sporvejsfolk klipper billetter med. Det er en såre mærkelig historie, nok en af de sælsomste DSB endnu har affødt.

Der måtte en hel generaldirektor P. E. N. Skov til for at få fremskaffet sådan en tang – og gøre livet lettere for folk, d.v.s. rejsende.

Historien begynder med en ung konstabel i søværnet. Hver dag skulle han fra Hvidovre til Holmen, hvorfor han købte et bundt af de såkaldte fællesbilletter, der gælder lige vel til Københavns bybane som til sporvejene.

På Hvidovre station er det sådan, at der er en vestre og en østre indgang. Den vestre er den fine hovedindgang med billetsalg o.s.v., og den østre sådan en slags sekundær indgang, knap så fin, men dog ret betydningsfuld, fordi den sparer folk for en spadseretur på en ti minutters varighed. Vor konstabel benyttede derfor den indgang.

Men se, det kunne han ikke komme til, for den vagt, der var anbragt der for at klippe folks almindelige bybanebilletter eller kaste et blik på deres kort, han kunne ikke klippe fællesbilletter.

Vor konstabel henvendte sig derfor på stationskontoret, og der fik han en mærkelig forklaring at høre:

– Jo, manden dernede ved den østre indgang var skam ikke sådan uddannet, at han kunne klippe den slags billetter.

Siden hen kom endnu en forklaring ved en telefonhenvendelse:

– Jo, manden ved den østre indgang, han kunne ikke have sådan en tang, fordi den slags tænger var lavet af så forholdsvis blødt materiale, at hvis og såfremt han kom til at klippe i en papbillet med den, så ville den gå i stykker, og det ville i længden blive dyrt for DSB.

Nu i går fik redaktør Erik Bachs regionalradio fat i historien og fik en lignende søforklaring på stationen i Hvidovre.

Og så kom generaldirektor P. E. N. Skov ind i billedet. Man spurgte ham, om det

virkelig kunne være rigtigt.

Og det var det. Men Skov anede selvfølgelig intet om tangmiseren.

Pernittengrynene i Hvidovre fik ordre til at sørge for, at manden, der skulle klippe billetter i den østre indgang omgående fik en klippetang af fællesbillettypen. For en sikkerheds skyld sendte Skov den selv. Ak ja. (Ekstrabladet).

Reception paa kasernen

– Nå! – Er I den nye årgang? vrissede den inspicerende oversergent. – Man kunne nu ellers let få indtryk af nogle fraserterede ukurante restpartier fra et op-rønningsudsalg!! – Men jeg skal alligevel gøre mig umage – – vær forvisset om det!!!

Det var dengang

I gamle dage kunde man købe heste pr. spand – – ligesom nu til dags tulipanlog!

Det er også besynderligt

For mere musikkyndige falder det ofte for brystet, at Mols ligger i Dursland.

– Om vi må be' . . .!

De var hårdhændet bragt til politistationen, hvor de nu klagede over behandlingen, som de fandt upassende, al den stund, at de jo var forudsætningen for politiets Eksistens – i det hele taget.

Han skal i finansudvalget – engang

– Nu har I hørt om Karl den XII's bedrifter, sagde lærerinden, – er der noget at spørge om?

– Ja, – hvad kostede de!??

Ja, mon ikke?

– Hvilke dyr er bedst garderet mod vinterkulden?

– Dem ved Ækvator!

Træning giver form

Han slukkede lyset, rullede Gardinerne ned og spillede en skrap jombo-mombotrommeplade for fuldt drøn hele natten, – for han havde meldt sig som frivillig til Congo.

Og så var der . . .

manden, der helt manglede evnen til at skelne mennesker, men forvekslede ideelt, – – især sin kone.

LIND HANSEN

KULTORVET 14 · C. 6288

LEVERANDØR AF CLICHEER
OG BILLEDMALE
TIL DE MEST BETYDENDE
DAG- OG UGEBLADE I KØ-
BENHAVN OG PROVINSEN

Fredericia

Lækkert brød og friske kager

Calvi

Telf. Fredericia 1006

Jernbanepersonalet anbefales

Manufakturhandelen

H. L. Christensen
Holbergsvvej 39
Manufaktur - trikotage
Telf. Fredericia 3123

REKORD VASK

en bedre vask -
6. Julivej 86, Fredericia, tlf. 3645
Vådvaske - tørvaske - rullevaske
De ringer - vi henter og bringer

Fredericia Mejeri A/S

Tlf. *1428

Skal De købe legetøj -
så gå i **LEGETØJSBODEN**

Vendersdæ 13 - Fredericia
Telf. 513

- det betaler sig

Alt i dukkereparationer udføres

VI-KA RENSERI

Købmagergade 41 - Fredericia
1. kl.s rensning udføres
Tlf. Fredericia 1753

Salon „LEILA“

Ny indeh. Etta Storm Petterson
Dalegade 83, Fredericia, tlf. 2861
1. kl. individuel hårpleje
og nobel betjening

Murer- og Entreprenørfirmaet HENNING NIELSEN

Treldevej 67 - Fredericia
Tlf. 1375

FODPLEJE

Fodplejespecialist
fru Jytte Hansen, Riddergade 22 A
Tlf. Fredericia 1424

Horsens

LABORN

Søndergade 34, Horsens. Tlf. 2 21 55
Stort udvalg i paraplyer,
stokke og piber

Landbosparekassen i Horsens

Rædersgade 5 - tlf. 2 12 22
Åben: 9,30-12,30 og 14,00-16,30

HØJGLANS

Provinsens største
og Danmarks mest moderne
AUTOLAKERERI
Sct. Helenevej 18-20 - Horsens
Telefon *2 17 00

Secher & Larsen

Ingeniører - Entreprenører -
Tømremestre
Jord-, vej- og kloakarbejder
udføres med gravemaskiner,
bulldozer og vejtrømler
Gersdorffsg. 24, Horsens. Tlf. 25 947

Frolund Thomsen

Sengeudstyr og Fjerrenseri
Nørregade 8, Horsens, tlf. 2 41 95

Ombetrækning FIX MØBLER

Smedegade 32, Horsens, tlf. 2 49 08
Alt i mølægte møbelstoffer
Enok Ipsen

Hjørring

SHELL SERVICE

Aalborgvej . Hjørring . tlf. 2515
Benzin . olie . vask . smøring
Vendsyssel diesel elektro

TOBAKSFORRETNINGEN

J. B. Christensen
Blade - vin - tobak - aut. tipstjeneste
Bispensgade 79, Hjørring, tlf. 2128

HJØRRING RING-BILERNE

Moderne radiovogne: tlf. 770
Mini-cab: tlf. 748

Skjern

TRIKOTAGE-Magasinet

Kr. Abildhauge Therkildsen
Østergade 1 . Skjern . Tlf. 247

A/S Hans Banks Eftf.

Træløst - Bygningsartikler -
Støbegods - Kunstgødning
Kul - Koks - Briketter
Skjern. Tlf. 5 og 805

Aktieselskabet RINGKJØBING BANK

Skjern afdeling
Tlf. *600

Sidste nyheder i radio, fjernsyn,
pladespillere og gramfonplader

HARRY'S RADIO

Jernbanegade 4, Skjern
Tlf. 313

Skjern Brødfabrik

Jens V. Krogh
Skjern - Telf. 60

Tarm

M. Nielsens TØMMERHANDEL

v/ Aage og Tage Nielsen
Træløst- og Støbegodsforretning
Leverandør til DSB
Tarm, Stationsvej 1, Tlf. 1

PEDER MIKKELSEN

Bageri og Konditori
Lige ved banen
Storegade 5, Tarm. Tlf. 32

J. IVERSEN

Slagterforretning
Storegade 21, Tarm. Tlf. 71

Banegårdskiosken Holstebro

v. Tage Skjød Pedersen
Dagblade - ugeblade - bøger
Holstebro - Telefon 948

Dan Ballegaard

Handelsgartner
Vesterport - Varde
Tlf. 618

Esbjerg

AUSTIN

De Forenede Automobilfabriker A/S
Nyhavnsgade Esbjerg tfl. *2 52 00

R. SCHULIK

Slagterforretning
Nørrebrogade 46 . Esbjerg
Telefon 2 02 14

VESTJYDSK AUTO-OPRETNING

Storegade 8 A - Esbjerg
Tlf. 2 34 56

JENS SELVEJER

Gardiner i stort udvalg

Vi tager mål, syer og hænger op
Strandbygade 29, Esbjerg, 2 74 10

Der er altid noget nyt i

Det nye BOLIGHUS

Storegade 148 . Esbjerg . Tlf. 2 50 17

Andreas Christensen

Købmandsforretningen
Strandby Kirkevej 88 - Esbjerg
Telf. 2 89 33

Sønderborg

P. BORNE

Aut. VW-forhandler
Gråsten - Tlf. 5 15 13
Sønderborg - Tlf. *2 11 60

HARALD OLSSON

Cyklehandler
Rønhaveplads 9 - Sønderborg
Telefon 2 44 15

ELLA DINSEN

v/ Ellen Knudsen
Alt i hjemmelavet chokolade
St. Rådhusgade 19 . Sønderborg
Telefon 2 28 30

J. WUTH

Slagterforretning

Tjæreborg . Telefon 47

Ribe

Aktiselskabet
RIBE MASKINFABRIK
Leverandør til DSB
Telf. Ribe 970

Jernbanepersonalet anbefales

WEIS STUE

Olga Henriksen
Torvet, Ribe, tfl. 700

Landbosparekassen for Ribe og Omegn

Torvet - i byens centrum
Telf. Ribe 40 og 524

Banegaardskiosken

Ribe

G. Berg

Tlf. 314

STRØMPEHUSET

Tangevej 3, Ribe, tlf. 107

H. C. PEDERSEN

Viktualiehandler
Sønderportsgade 267, Ribe, tlf. 50

Tønder

Blenners Dampvaskeri

Skibbrogade 2 Tønder
Telf. 2 22 68

SYMASKINER

JENS PEDERSEN
Vestergade 68 . Tønder . Tlf. 2 16 07

Tønder Andels-Slagteri

Udsalget Vestergade 72, Tønder
Telefon 2 17 30

SVEND KIRCHHEINER

Højspændingsinstallatør
Vestergade 7 . Tønder
Telefon (047) * 2 20 45

Bramminge

LANDBOSPAREKASSEN for Ribe og Omegn

Bramminge afd. Tlf. 7 34 44

Bramminge Boghandel

Bent Schack
Storegade 13 . Bramminge
Telefon 7 30 61

FICH RASMUSSEN

Glarimesterforretning
Nørregade 8 . Bramminge
Telefon 7 30 49

AAGE C. PAHUUS

Aut. SMC forhandler
Ribevej 2 - Bramminge
Telf. *7 36 22

BERTRAM NIELSEN

Slagtermester - Storegade 6
1. kl.s kød og flæsk
Telefon Bramminge 7 32 40

ARNE CHRISTENSEN

Bageri - Konditori
Bramminge - Telf. 7 31 33

HOTEL KIKKENBORG

Bramminge - Tlf. 7 31 00

JØRGEN ROLANDSEN

Tapet - Farve - Materiel
Storegade 24 - Bramminge
Telf. 7 30 13

Tricotage-Magasinet

Agnete Dokkedahl
først med det nye -
Søndergade 1 . Brørup . Tlf. 109

Brørup Boghandel

Papir - foto - lædervarer
Nørregade 2 - Brørup - tlf. 196

J. C. LAUSTSEN

Aut. el-installatør
Tinglev, tlf. 4 48 12